2025/1892

26.9.2025 г.

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2025/1892 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 10 септември 2025 година

за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Предотвратяването и управлението на всички видове отпадъци е изключително важен инструмент в стремежа към опазване на околната среда и човешкото здраве в Съюза. Тъй като държавите членки се стремят непрекъснато да подобряват своите планове за предотвратяване и управление на отпадъците, от жизненоважно значение е стриктно да се прилага йерархията на отпадъците, определена в Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([3]) (наричана по-нататък „йерархия на отпадъците“).

(2) В Европейския зелен пакт, изложен в съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., и в новия План за действие относно кръговата икономика — „За по-чиста и по-конкурентоспособна Европа“, изложен в съобщението на Комисията от 11 март 2020 г., се отправя призив за засилени и ускорени действия на Съюза и на държавите членки за осигуряване на екологична и социална устойчивост на секторите на текстила и храните, тъй като те представляват водещи сектори с голямо потребление на ресурси, причиняващи значителни отрицателни външни ефекти за околната среда. В тези сектори недостигът на финансиране и технологичните пропуски, наред с другото, възпрепятстват напредъка в прехода към кръгова икономика и декарбонизация. Секторите на храните и на текстилните изделия са съответно първият и четвъртият сектор с най-голямо потребление на ресурси, а не се придържат напълно към основните принципи на Съюза за управление на отпадъците, определени в йерархията на отпадъците, според която се изисква приоритизиране на предотвратяването на отпадъците, последвано от подготовка за повторна употреба и от рециклиране. Необходими са системни решения на тези предизвикателства с подход, основан на жизнения цикъл, и с особен акцент върху хранителните и текстилните продукти.

(3) Съгласно съобщението на Комисията от 30 март 2022 г. относно Стратегията на ЕС за устойчиви и кръгови текстилни изделия (наричана по-нататък „стратегията“) за изоставянето на преобладаващия понастоящем линеен начин, по който текстилните продукти се проектират, произвеждат, използват и изхвърлят, са необходими съществени промени, като е особено необходимо да се ограничи бързата мода. Съгласно визията на стратегията за 2030 г. потребителите трябва да използват по-дълго висококачествени текстилни изделия на достъпни цени. В стратегията се подчертава, че е важно производителите да носят отговорността за отпадъците, които техните продукти създават, и се апелира за установяване на хармонизирани правила на равнището на Съюза за разширена отговорност на производителя по отношение на текстилните изделия с екомодулация на таксите. В стратегията е посочено, че основната цел на тези правила е да се създаде икономика за събиране, сортиране, повторна употреба, подготовка за повторна употреба, както и рециклиране на текстилните изделия, както и да се предложат на производителите стимули, за да проектират своите продукти в съответствие с принципите за кръговост. За тази цел в нея се предвижда значителен дял от приноса на производителите към схемите за разширена отговорност на производителя да бъде предназначен за мерки за предотвратяване на отпадъците и за подготовка за повторна употреба. В стратегията е подкрепена и необходимостта от засилени и по-иновативни подходи за устойчиво управление на биологичните ресурси с цел да се увеличат кръговият характер и оползотворяването на хранителните отпадъци и повторната употреба на текстилните изделия на биологична основа.

([1]) ОВ C, C/2024/888, 6.2.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/888/oj.

([2]) Позиция на Европейския парламент от 13 март 2024 г. (ОВ C, C/2025/1033, 27.2.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1033/oj) и позиция на Съвета на първо четене от 23 юни 2025 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 9 септември 2025 година (все още непубликувана в Официален вестник).

([3]) Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

(4) Подходящото събиране на текстилни изделия ще допринесе за намаляване на наличието на синтетични текстилни отпадъци в околната среда, включително в сухоземните и морските екосистеми, като гарантира, че текстилните изделия се използват повторно, рециклират се и в крайна сметка им се дава нов живот, с което се насърчава кръговата икономика.

(5) Като взеха предвид отрицателното въздействие на хранителните отпадъци, държавите членки поеха ангажимент да предприемат мерки за насърчаване на предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в съответствие с Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, приета на 25 септември 2015 г., и по-специално цел 12.3 от целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР) за намаляване наполовина до 2030 г. на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб в търговията на дребно и в потреблението и за намаляване на загубите на храни по веригите на производството и доставките, включително загубите след прибиране на реколтата. Тези мерки са насочени към предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за обществено хранене, както и в домакинствата.

(6) Като последващо действие след Конференцията за бъдещето на Европа, която продължи от април 2021 г. до май 2022 г., Комисията пое ангажимент да осигури възможност на гражданските панели да провеждат обсъждания и да отправят препоръки преди определени ключови предложения. В този контекст от декември 2022 г. до февруари 2023 г. беше свикан европейски граждански панел, за да изготви списък с препоръки относно начините за ускоряване на действията за намаляване на хранителните отпадъци в Съюза. Тъй като над половината от хранителните отпадъци в Съюза се генерират от домакинствата, идеите на гражданите относно предотвратяването на хранителните отпадъци са от особено значение. В заключителните си препоръки Европейският граждански панел относно разхищението на храни представи три основни насоки на действие, а именно засилване на сътрудничеството по веригата за създаване на стойност в областта на храните, насърчаване на инициативи на предприятията в сферата на храните и подкрепа за промяна на поведението на потребителите. Препоръките на панела ще продължат да служат в подкрепа на цялостната работна програма на Комисията във връзка с предотвратяването на хранителните отпадъци и може да послужат като насока за подпомагане на държавите членки в постигането на целите за намаляване на хранителните отпадъци.

(7) С Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([4]) беше изменена Директива 2006/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([5]), като от приложното ѝ поле беше изключен въглеродният диоксид, улавян и пренасян с цел съхранение в геоложки формации, и съхраняван в геоложки формации в съответствие с изискванията на Директива 2009/31/ЕО. Това изменение обаче не беше включено в Директива 2008/98/ЕО, с която беше отменена Директива 2006/12/ЕО. Поради това, за да се гарантира правна сигурност, с настоящата директива за изменение въпросното изменение се включва в Директива 2008/98/ЕО.

(8) В Директива 2008/98/ЕО следва да бъдат включени определения на понятията „производител на текстил, свързани с текстил продукти или обувки“, „предоставяне на пазара“, „онлайн платформа“, „доставчик на услуги за обработка на поръчки“, „субект на социалната икономика“, „потребител“, „краен ползвател“, „непродаден потребителски продукт“ и „организация, компетентна в областта на отговорността на производителя“, свързани с прилагането на разширената отговорност на производителя по отношение на текстилните изделия, за да бъдат изяснени обхватът на тези понятия и свързаните с тях задължения.

(9) Въпреки нарастващата осведоменост за отрицателното въздействие и отрицателните последици от хранителните отпадъци, политическите ангажименти, поети на равнището на Съюза и на държавите членки, и мерките на Съюза, изпълнявани след съобщението на Комисията от 2 декември 2015 г., озаглавено „Затваряне на цикъла — план за действие на ЕС за кръговата икономика“, образуването на хранителни отпадъци не намалява в достатъчна степен, за да се постигне значителен напредък към постигането на цел 12.3 от ЦУР. За да се осигури значителен принос към постигането на цел 12.3 от ЦУР, мерките, които държавите членки трябва да предприемат, следва да бъдат засилени, за да могат държавите членки да постигнат напредък в изпълнението на тази цел при прилагането на настоящата директива и на други подходящи мерки за намаляване на образуването на хранителни отпадъци. Поради това в настоящата директива са посочени областите за интервенции, в които държавите членки следва да адаптират или приемат мерки, според случая, за всеки етап от веригата за доставки на храни.

(10) По отношение на предотвратяването на хранителни отпадъци държавите членки до известна степен са разработили комуникационни материали и са провели кампании за потребителите и бизнес операторите в областта на храните. Тези действия обаче са насочени главно към повишаване на осведомеността, а не към насърчаване на промяна в поведението. За да се достигне пълният потенциал за намаляване на хранителните отпадъци и да се осигури напредък с течение на времето, следва да бъдат разработени интервенции за промяна на поведението, съобразени със специфичните ситуации и потребности в държавите членки, и те да бъдат напълно интегрирани в националните програми за предотвратяване на хранителните отпадъци. Важно е също да се вземат предвид промените в начина на хранене, регионалните кръгови решения, в това число публично-частните партньорства и ангажираността на гражданското общество, както и приспособяването към специфични регионални нужди като в случая с най-отдалечените региони или островите.

([4]) Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО, и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj).

([5]) Директива 2006/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2006 г. относно отпадъците (ОВ L 114, 27.4.2006 г., стр. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/12/oj).

(11) Разликите във възможностите за договаряне между доставчиците и купувачите на селскостопански и хранителни продукти продължават да съществуват във веригите за доставки на храни в целия Съюз. Такъв е по-специално случаят със селскостопанските продукти поради нетрайния им в по-голяма или по-малка степен характер. Поради това държавите членки следва да предприемат всички подходящи действия, за да гарантират, че мерките, предприемани за изпълнение на целите за намаляване на хранителните отпадъци, предвидени в настоящата директива, не водят до отслабване на възможностите за договаряне на доставчиците на селскостопански продукти или до увеличаване на нелоялните търговски практики спрямо такива доставчици, забранени съгласно Директива (ЕС) 2019/633 на Европейския парламент и на Съвета ([6]).

(12) Европейският икономически и социален комитет и Европейският механизъм за готовност и реагиране при кризи в областта на продоволствената сигурност отчетоха приноса на опаковките за намаляване на хранителните отпадъци и за гарантиране на снабдяването с храни и на продоволствената сигурност. Поради това в този контекст е уместно държавите членки да насърчават и популяризират технологични решения, които допринасят за предотвратяването на хранителните отпадъци, като например активните опаковки, предназначени за удължаване на годността или за поддържане или подобряване на състоянието на опакованите храни, особено по време на транспортиране и съхранение, както и лесни за ползване инструменти, които са в съответствие с Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([7]), като по този начин се допринася за предотвратяване на ненужното изхвърляне на все още безопасни за консумация храни.

(13) Като се има предвид потенциалът на държавите членки за намаляване на хранителните отпадъци, те следва да подкрепят иновативни и технологични решения, които точно посочват годността на дадена храна, гарантират безопасността на храните и в съответствие с Регламент (ЕС) № 1169/2011 предоставят ясна и лесно разбираема за потребителите информация, включително посочването на срок на минимална трайност или срок на годност.

(14) За да се постигнат резултати в краткосрочен план и да се даде на бизнес операторите в областта на храните, на потребителите и на публичните органи необходимата перспектива в по-дългосрочен план, следва да бъдат поставени количествено определени цели за намаляване на образуването на хранителни отпадъци, които да бъдат постигнати от държавите членки до 2030 г.

(15) Като се има предвид поетият от Съюза ангажимент за постигане на амбицията, посочена в цел 12.3 от ЦУР, се очаква с определянето на целите за намаляване на хранителните отпадъци, които държавите членки трябва да постигнат до 2030 г., да се даде силен политически стимул за предприемане на действия и да се осигури значителен принос към глобалните цели. Въпреки това, като се има предвид правно обвързващият характер на тези цели, те следва да бъдат пропорционални, постижими и осъществими и да отчитат ролята на различните участници във веригата за доставки на храни, както и техния капацитет, по-специално на микро- и малките предприятия. Следователно при определянето на правно обвързващи цели следва да се приложи поетапен подход, като се започне с равнище, което е по-ниско от определеното съгласно ЦУР, за да се осигури последователен отговор от страна на държавите членки и осезаем напредък към постигането на цел 12.3 от ЦУР.

(16) Намаляването на хранителните отпадъци на всеки етап от веригата за доставки на храни води до значително положително въздействие върху околната среда. За намаляването на хранителните отпадъци на етапите на производството и потреблението са необходими различни подходи и мерки и в него участват различни групи заинтересовани страни. Поради това следва да се определи една цел за намаляване на образуването на хранителни отпадъци на етапа на преработването и производството и друга цел — за търговията на дребно и разпространението на храни по друг начин, за ресторантите и заведенията за обществено хранене, и за домакинствата.

(17) Предвид взаимозависимостта между етапите на разпространение и потребление във веригата за доставки на храни, по-специално влиянието на практиките в търговията на дребно върху поведението на потребителите и връзката между потреблението на храна в дома и извън него, следва да се определи една обща цел за тези етапи от веригата за доставки на храни. Определянето на отделни цели за всеки от тези етапи би добавило ненужна сложност и би ограничило гъвкавостта на отделните държави членки при съсредоточаването върху специфичните области, които пораждат проблем за тях. За да се избегне ситуация, в която общата цел води до прекомерна тежест за определени оператори, държавите членки следва да вземат предвид принципа на пропорционалност при определянето на мерките за постигане на общата цел.

([6]) Директива (ЕС) 2019/633 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. относно нелоялните търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти (ОВ L 111, 25.4.2019 г., стр. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj).

([7]) Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj).

(18) Демографските промени оказват значително влияние върху количеството консумирана храна и образуваните хранителни отпадъци. Поради това общата цел за намаляване на хранителните отпадъци, приложима за търговията на дребно и разпространението на храни по друг начин, за ресторантите и заведенията за обществено хранене, и за домакинствата, следва да бъде изразена като процентна промяна в нивата на хранителните отпадъци на глава от населението, за да се вземе предвид демографското изменение. Тъй като туристите не се включват в броя на общото население и държавите членки могат да се сблъскат с увеличаване или намаляване на туризма в сравнение с референтния период за определяне на целта за намаляване на хранителните отпадъци, изразена на глава от населението, за търговията на дребно и разпространението на храни по друг начин, ресторантите и заведенията за обществено хранене, и домакинствата, като се вземат предвид туристическите потоци, Комисията следва да приеме корекционен коефициент, за да подпомогне държавите членки да постигнат целта за намаляване на хранителните отпадъци.

(19) През 2020 г. държавите членки за първи път измериха нивата на хранителните отпадъци, като използваха хармонизираната методика, посочена в Делегирано решение (ЕС) 2019/1597 на Комисията ([8]). Въпреки това поради защитните мерки, предприети по време на пандемията от COVID-19, данните за 2020 г. не се считат за представителни за хранителните отпадъци, образувани в някои държави членки. Аналогично, такъв може да бъде случаят с данните, събрани на годишна основа за 2021 г., 2022 г. и 2023 г. Поради това е целесъобразно да се използва средна годишна стойност между 2021 г. и 2023 г. като референтен период за определянето на целите за намаляване на хранителните отпадъци, и като алтернатива да се позволи използването на данните от 2020 г. На държавите членки, които могат да докажат, че са извършвали измервания на количествата хранителни отпадъци преди 2020 г., като са използвали методи, които са в съответствие с Делегирано решение (ЕС) 2019/1597, следва да бъде разрешено да използват като референтен период година, която е преди 2020 г.

(20) За да се гарантира, че поетапният подход към постигането на глобалната цел реализира своите цели, равнищата, определени за правно обвързващите цели за намаляване на хранителните отпадъци, следва да бъдат преглеждани и преразглеждани, ако е уместно, за да се вземе предвид напредъкът, постигнат от държавите членки с течение на времето, както и всяко потенциално въздействие на промените в равнищата на производство в сектора на преработката и производството на храни. Това би позволило евентуално коригиране на целите с оглед приносът на Съюза да се увеличи и да бъде допълнително приведен в съответствие с цел 12.3 от ЦУР, която трябва да бъде постигната до 2030 г., както и да се предоставят насоки за по-нататъшния напредък след тази дата. За да се подпомогнат допълнително първичните производители в усилията им за намаляване на хранителните отпадъци и загубата на храни, е необходимо да се преодолеят пропуските в знанията, за да се набележат подходящите начини за тяхното намаляване.

(21) За да се осигури по-добро, по-своевременно и по-равномерно прилагане на разпоредбите, свързани с предотвратяването на хранителните отпадъци, за да се предвидят евентуални слабости в прилагането и да се даде възможност на държавите членки да предприемат действия преди крайните срокове за постигането на целите, системата от доклади за ранно предупреждение, въведена през 2018 г., следва да бъде разширена така, че да обхване целите за намаляване на хранителните отпадъци.

(22) В съответствие с принципа „замърсителят плаща“, посочен в член 191, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), е от съществено значение производителите, които за първи път предоставят на пазара на територията на дадена държава членка определени текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, да поемат отговорност за тяхното управление след излизането им от употреба, както и за удължаване на жизнения им цикъл, като предоставят на пазара оценени като годни за повторна употреба използвани текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки за повторна употреба. За прилагането на принципа „замърсителят плаща“ е уместно да се установят задължения относно управлението на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти или обувките, които да бъдат възложени на производителите, включително на всеки производител, вносител или дистрибутор, които независимо от използваната техника на продажба, включително чрез договори от разстояние, както са определени в член 2, точка 7 от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([9]), предоставят за първи път на професионална основа тези продукти на пазара на територията на държава членка под свое име или търговска марка. От производителите, обхванати от разширената отговорност на производителя, следва да бъдат изключени самостоятелно заетите шивачи, произвеждащи продукти по поръчка, с оглед на ограничената им роля на пазара на текстилни изделия, и производителите, които предоставят за първи път на пазара използвани текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, оценени като годни за повторна употреба, или текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, получени от такива използвани или отпадъчни продукти или техни части, с цел да се подкрепи повторната употреба и да се удължи жизнения им цикъл, включително чрез поправка, обновяване, модернизиране, повторно производство и преработка с цел повишаване на стойността, при което се променят определени функционалности на оригиналния продукт, в рамките на Съюза.

([8]) Делегирано решение (ЕС) 2019/1597 на Комисията от 3 май 2019 г. за допълнение на Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на обща методика и минимални изисквания за качество за еднаквото измерване на количествата хранителни отпадъци (ОВ L 248, 27.9.2019 г., стр. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).

([9]) Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(23) В контекста на настоящата директива за изменение „използвани текстилни изделия“ следва да се разбира като разделно събраните текстилни изделия, изхвърлени от крайния ползвател, независимо от това дали са изхвърлени с намерението и възможността да бъдат повторно използвани. Тъй като на този етап използваните текстилни изделия не са оценени, те биха могли или да са годни за повторна употреба, или да са отпадъци. Поради тази причина използваните текстилни изделия, които се събират разделно, следва да се считат за отпадъци при събирането им, освен ако не са пряко предадени от крайните ползватели и пряко професионално оценени като годни за повторна употреба в пункта за събиране от оператора, осъществяващ повторна употреба, или от субекти на социалната икономика. „Използвани текстилни изделия, оценени като годни за повторна употреба“ следва да се разбират като текстилни изделия, които са оценени като годни за повторна употреба след събиране, сортиране, подготовка за повторна употреба или след пряка професионална оценка в пункта за събиране. Използваните текстилни изделия, оценени като годни за повторна употреба, не следва да се считат за текстилни отпадъци.

(24) Съгласно съобщението на Комисията от 9 декември 2021 г., озаглавено „Изграждане на икономика, която работи за хората: план за действие за социалната икономика“, социалната икономика обхваща редица субекти с различни стопански и организационни модели. Те работят в най-различни икономически сектори. Трите основни принципа на социалната икономика включват: i) предимство на хората, както и на социалните или екологичните цели пред печалбата; ii) реинвестиране на всички или на по-голямата част от печалбите и излишъците с цел по-нататъшно преследване на своите социални или екологични цели и извършване на дейности в интерес на своите членове или ползватели, или на обществото като цяло; и iii) демократично управление или управление с пряко участие на гражданите. В това отношение субектите на социалната икономика могат да приемат формата на кооперации, взаимоспомагателни дружества, сдружения, включително благотворителни организации, фондации и могат да включват религиозни и църковни организации. Субектите на социалната икономика включват и частноправни субекти, които са социални предприятия съгласно определението в Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ([10]).

(25) Съществуват големи различия в начина, по който се създава или се планира да се създаде разделно събиране на текстилни изделия, независимо дали чрез схеми за разширена отговорност на производителя, или чрез други подходи. Когато се разглеждат схемите за разширена отговорност на производителя, също има големи различия, например по отношение на продуктите, попадащи в техния обхват, отговорността на производителите и моделите на управление. Поради това правилата относно разширената отговорност на производителя, установени в Директива 2008/98/ЕО, следва да се прилагат по отношение на схемите за разширена отговорност на производителя за производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки. Към тези правила обаче следва да бъдат добавени допълнителни специфични разпоредби, свързани с характеристиките на текстилния сектор, по-специално високия дял малки и средни предприятия (МСП) сред производителите, ролята на субектите на социалната икономика и значението на повторната употреба за повишаването на устойчивостта на веригата за създаване на стойност в областта на текстилните изделия. Правилата също така следва да бъдат по-подробни и хармонизирани, за да се избегне създаването на разпокъсан пазар, което би могло да окаже отрицателно въздействие върху сектора, особено върху микропредприятията и МСП, за събиране или третиране, включително рециклиране, на текстилни изделия, както и за да се предложат ясни стимули за проектирането на устойчиви текстилни продукти и съответните политики и да се улеснят пазарите на вторични суровини. В този контекст държавите членки се насърчават да помислят за предоставяне на разрешения на множество организации, компетентни в областта на отговорността на производителя, тъй като конкуренцията между такива организации може да доведе до по-големи ползи за потребителите, увеличаване на иновациите, по-ниски разходи, подобряване на разделното събиране на текстилни изделия и увеличаване на възможностите за избор на производителите, които искат да сключат договор с такива организации.

(26) Според Европейската агенция за околна среда понастоящем по-малко от 1 % от всички отпадъци от облекло се използват за производството на ново облекло по кръгов начин. Освен това повечето текстилни изделия не са проектирани по начин, който зачита принципите на кръговост, а 78 % от всички текстилни продукти изискват разделяне на съставни части преди рециклирането по видове текстил. За да се подкрепят и стимулират технологичното и инфраструктурното развитие, както и стремежът към екодизайн на текстилните изделия, следва да се насърчават инвестициите в кръгови текстилни изделия с цел предотвратяване на отпадъците, събиране, сортиране, повторна употреба и повторна употреба на местно равнище, както и рециклиране и рециклиране „от влакно до влакно“ на текстилните изделия. Общото количество образувани текстилни отпадъци, включително облеклото и обувките, домашния текстил, техническия текстил, постиндустриалните отпадъци и отпадъците преди потребление, се оценява на 12,6 милиона тона. Това включва фракциите, които се изхвърлят като отпадъци при производството на текстил, на етапа на търговията на дребно и от домакинствата и търговските предприятия.

(27) Държавите членки следва да изискват от организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, да гарантират поверителността на данните, с които разполагат, по отношение на информацията, представляваща изключителна собственост на отделни производители, или на информацията, пряко свързана с отделни производители или с техни упълномощени представители. В съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([11]) тази поверителност трябва да се поддържа през целия процес на обработване, съхранение и докладване на данни, като се въведат строги мерки за сигурност и стандарти за защита на данните, за да се предотвратят неразрешен достъп или потенциални нарушения на сигурността на данните.

([10]) Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

([11]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

(28) Битовият текстил, облеклото и допълненията (аксесоари) за облекла съставляват най-големият дял от потреблението на текстил в Съюза и допринасят най-много за неустойчивите модели на свръхпроизводство и свръхпотребление. Битовият текстил и облеклото също така са в центъра на всички съществуващи системи за разделно събиране в държавите членки, заедно с други облекла, допълнения за облекла и обувки след потребление, които не са съставени основно от текстил. Поради това обхватът на установената схема за разширена отговорност на производителя следва да обхваща текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки за битова или друга употреба, когато такива продукти, изброени в приложение IVв, са сходни по естество и състав с тези за битова употреба. Другите употреби, при които текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, изброени в приложение IVв, са сходни по естество и състав с тези за битова употреба, следва да включват професионална употреба, освен ако задълженията за създаване на специални схеми за разделно събиране и последващи операции по третиране на отпадъци от такива продукти за професионална употреба вече са предвидени в настоящата директива за изменение съгласно разпоредби, различни от включените в членовете, отнасящи се до разширената отговорност на производителя за текстилните изделия и управлението на текстилните отпадъци, или в друго относимо законодателство на Съюза и национално законодателство. Продуктите за професионална употреба, включително за военни цели, които могат да породят рискове за безопасността, здравето и хигиената или да породят опасения за сигурността, следва да бъдат изключени от схемите за разширена отговорност на производителя, въведени за текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, изброени в приложение IVв. За да се осигури правна сигурност за производителите по отношение на продуктите, за които се прилага разширената отговорност на производителя, включените в обхвата продукти следва да бъдат идентифицирани чрез посочване на кодовете по Комбинираната номенклатура (КН) съгласно приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета ([12]).

(29) Съгласно политическите насоки за следващата Европейска комисия за периода 2024—2029 г. Комисията ще работи по нов акт за кръговата икономика с цел да се спомогне за създаването на пазарно търсене на вторични материали и единен пазар за отпадъци, по-специално по отношение на суровините от критично значение. В този контекст се очаква законодателството на Съюза относно отпадъците да бъде актуализирано и Комисията ще оцени необходимостта от изменение на членове 8, 8а и 10 от Директива 2008/98/ЕО с оглед на въвеждането на разширена отговорност на производителя за допълнителни потоци от отпадъци, като например матраци и килими, и по-нататъшно хармонизиране на дейностите по оползотворяване и изискванията за разширена отговорност на производителя, включително изискванията, отнасящи се до регистрите на производителите.

(30) Секторът на текстилните изделия е сектор с голямо потребление на ресурси. Що се касае до производството на суровини и на текстилни изделия, по-голямата част от натиска и последиците, свързани с потреблението на облекло, обувки и битов текстил в Съюза, се проявяват в трети държави. По-конкретно 73 % от облеклата и битовия текстил, потребявани в Европа, са от внос. Този натиск и последици обаче засягат и Съюза поради глобалното си въздействие върху климата и околната среда. Следователно предотвратяването, подготовката за повторна употреба и рециклирането на текстилни отпадъци могат да спомогнат за намаляване на глобалния екологичен отпечатък на сектора, включително в Съюза. Освен това съществуващото в момента неефективно по отношение на ресурсите управление на текстилните отпадъци не е в съответствие с йерархията на отпадъците и води до вреди за околната среда както в Съюза, така и в трети държави, включително чрез емисии на парникови газове от изгаряне и депониране.

(31) Целта на разширената отговорност на производителя по отношение на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките е да се осигури висока степен на защита на околната среда и здравето в Съюза, да се създаде икономика за събиране, сортиране, повторна употреба, подготовка за повторна употреба, както и икономика за рециклиране, по-специално рециклиране „от влакно до влакно“, както и да се създадат стимули за производителите да гарантират, че техните продукти са проектирани в съответствие с принципите за кръговост. За да се гарантира, че задълженията за разширена отговорност на производителя не се прилагат с обратно действие и са в съответствие с принципа на правна сигурност, производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки следва да финансират разходите за събиране, сортиране за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и разходите за рециклиране, както и за рециклиране и други видове третиране на събраните използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки — включително на непродадените потребителски продукти, считани за отпадъци — които са били доставени на територията на държавите членки след влизането в сила на настоящата директива за изменение. Тези производители следва също така да финансират разходите за: извършване на проучвания на състава на събраните смесени битови отпадъци; предоставяне на информация на крайните ползватели относно въздействието и устойчивото управление на текстилните изделия; докладване относно разделното събиране, повторната употреба и друго третиране; технологии за сортиране и рециклиране; както и за подпомагане на научноизследователската и развойна дейност в областта на екопроектирането на текстилни изделия, които не съдържат вещества, пораждащи безпокойство.

(32) Тъй като финансовият принос, който трябва да бъде заплащан от даден производител, следва да покрива разходите за управление на отпадъците от продукти, които този производител предоставя на пазара на Съюза, държавите членки следва да гарантират, че се избягва плащането на този принос в повече от една държава членка, когато продуктите се движат из Съюза. Поради това производителят следва да плаща приноса за разширена отговорност на производителя за продуктите, които е предоставил на пазара на държава членка, когато има вероятност тези продукти да се превърнат в отпадъци, с изключение на продуктите, които са напуснали територията на въпросната държава членка, преди да бъдат продадени на крайни ползватели или да се превърнат в отпадъци.

([12]) Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 г. относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (ОВ L 256, 7.9.1987 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

(33) Съгласно член 193 от ДФЕС приетите в съответствие с член 192 от ДФЕС предпазни мерки не са пречка за дадена държава членка да запази съществуващите или да въведе по-строги предпазни мерки при условията, установени от Договорите и съдебната практика. Например държава членка ще може да запази схема за разширена отговорност на производителя по отношение на текстилните отпадъци за микропредприятията, която вече е в сила към момента на влизане в сила на настоящата директива за изменение.

(34) Производителите следва да отговарят за създаването на системи за събиране на всички използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки и да гарантират, че впоследствие същите се подлагат на сортиране за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и на рециклиране, за да се увеличи максимално наличността на дрехи и обувки втора употреба и да се намалят обемите на текстилните изделия за видовете третиране на отпадъци, които са по-ниско в йерархията на отпадъците. Гарантирането, че текстилните продукти могат да се използват и се използват, включително повторно, за по-дълго време, е най-ефективният начин да се намали значително тяхното въздействие върху климата и околната среда. Това следва също така да даде възможност устойчиви и кръгови модели на стопанска дейност като повторна употреба, отдаване под наем и поправка, услуги за обратно приемане и търговия на дребно на стоки втора употреба, да създават нови екологични качествени работни места и възможности за спестяване на разходи за гражданите. От съществено значение е производителите да носят отговорността за отпадъците, които техните продукти създават, за да се отдели образуването на текстилни отпадъци от растежа на сектора. Производителите следва да носят отговорност и за рециклирането, по-специално като дават приоритет на увеличаването на рециклирането „от влакно до влакно“ и на други дейности по оползотворяване и обезвреждане.

(35) Производителите и организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, следва да финансират увеличаването на рециклирането на текстил, по-специално рециклирането „от влакно до влакно“, давайки възможност за рециклирането на по-голямо разнообразие от материали и създавайки източник на суровини за производството на текстил в Съюза. Също така е важно производителите да подкрепят финансово научните изследвания и иновациите в технологичното развитие на решения за автоматично сортиране и сортиране по състав, които позволяват разделянето и рециклирането на смесени материали и отстраняването на замърсители от отпадъците, за да се осигурят висококачествени решения за рециклиране „от влакно до влакно“ и усвояване на съдържанието на рециклираните влакна. За да се улесни спазването на настоящата директива за изменение, държавите членки трябва да осигурят на икономическите оператори от текстилния сектор, особено на МСП, достъп до информация и помощ, които следва да бъдат под формата на насоки, финансова подкрепа, достъп до финансиране, специализирано управление и материали за обучение на персонала или организационна и техническа помощ. Ако информацията и помощта се финансират с държавни средства, включително когато се финансират изцяло от вноски, наложени от публичен орган на съответните предприятия, те може да представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. В такива случаи държавите членки трябва да гарантират съответствие с правилата за държавната помощ. Мобилизирането на частни и публични инвестиции в кръговия характер и декарбонизацията на текстилния сектор също са в центъра на вниманието на няколко програми за финансиране и пътни карти на Съюза, като инструмента „Центрове за кръговост“ и конкретни покани за представяне на предложения по „Хоризонт Европа“. Необходимо е също така да се направи допълнителна оценка на осъществимостта на определянето на цели на Съюза за рециклирането на текстилни изделия, за да се подкрепят и стимулират технологичното развитие и инвестициите в инфраструктура за рециклиране, както и стремежът към екопроектиране за рециклиране.

(36) Използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки следва да се събират отделно от другите потоци отпадъци, като метали, хартия и картон, стъкло, пластмаса, дърво и биологични отпадъци, за да се запазят възможността за повторната им употреба и потенциалът за висококачественото им рециклиране. Като се имат предвид въздействието върху околната среда и загубата на материали в резултат на това, че използваните текстилни изделия и текстилните отпадъци не се събират разделно и следователно не се третират по екологосъобразен начин, мрежата за събиране на използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки следва да покрива цялата територия на държавите членки, включително най-отдалечените региони, да е близо до крайния ползвател и да не е насочена само към области и продукти, в които събирането носи печалба. Мрежата за събиране следва да бъде организирана в сътрудничество с други участници, активни в секторите за управление на отпадъците и повторна употреба, като общини и субекти на социалната икономика. С оглед на значителните ползи за околната среда и климата, свързани с повторната употреба, основната и вторичната цел на мрежата за събиране следва да бъде събирането на годни за повторна употреба и съответно за рециклиране текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки. Постоянното увеличаване на разделното събиране би довело до по-висока ефективност при повторната употреба и до качествено рециклиране във веригите на доставките на текстилни изделия, би насърчило навлизането на качествени вторични суровини и би подпомогнало инвестиционното планиране за целите на инфраструктурата за сортиране и обработка на текстилни изделия. С цел да се провери и подобри ефективността на мрежата за събиране и на информационните кампании, следва редовно да се провеждат изследвания на състава на събраните смесени битови отпадъци най-малко на ниво 2 по NUTS, за да се определи количеството отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки в тях. Освен това информацията за ефективността на системите за разделно събиране и количеството, изразено в тегло, на разделното събиране, сочеща постоянно увеличаване, следва да се оповестява ежегодно от организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя.

(37) С оглед на ключовата роля на субектите на социалната икономика в съществуващите системи за събиране на текстил и на техния потенциал за създаване на местни, устойчиви, основани на прякото участие на гражданите и приобщаващи модели на стопанска дейност и качествени работни места в Съюза, в съответствие с целите на съобщението на Комисията от 9 декември 2021 г., озаглавено „Изграждане на икономика, която работи за хората: план за действие за социалната икономика“, въвеждането на схеми за разширена отговорност на производителя следва да поддържа и подкрепя дейностите на субектите на социалната икономика, участващи в управлението на използвани текстилни изделия. Поради това тези субекти следва да се разглеждат като партньори в системите за разделно събиране, които подкрепят увеличаването на повторната употреба и поправката и създават качествени работни места за всички, и по-специално за уязвимите групи. Изискванията за сортиране следва да се прилагат и за използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, събирани от субектите на социалната икономика. В това отношение субектите на социалната икономика следва също така да предоставят на компетентния орган информация за осъществяваното от тях събиране на текстилни изделия и последващото управление на такива събрани текстилни изделия, чрез минимални задължения за докладване. Държавите членки следва да могат да освобождават изцяло или частично субектите на социалната икономика от такива задължения за докладване, когато тяхното изпълнение би довело до непропорционална административна тежест за тези субекти.

(38) Производителите и организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, следва да участват активно в предоставянето на информация на крайните ползватели, по-специално на потребителите, че използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки следва да се събират разделно, че съществуват системи за събиране и че крайните ползватели играят важна роля в осигуряването на предотвратяване на отпадъците и на оптимално за околната среда управление на текстилните отпадъци. Това следва да включва информация за наличието на договорености за повторна употреба на текстилни изделия и обувки и за ползите за околната среда от устойчивото потребление, както и за екологичното, здравното и социалното въздействие на отрасъла за текстилно облекло. Крайните ползватели следва също така да бъдат информирани за това колко важно е да правят информиран, отговорен и устойчив избор при потреблението на текстил и да осигуряват оптимално за околната среда управление на отпадъчните текстилни изделия, свързаните с текстил продукти и обувки. Тези изисквания за предоставяне на информация се прилагат в допълнение към изискванията за предоставяне на информация на крайните ползватели във връзка с текстилните продукти, определени в регламенти (ЕС) № 1007/2011 ([13]) и (ЕС) 2024/1781 ([14]) на Европейския парламент и на Съвета. За оповестяването на информация на всички крайни ползватели следва да се използват съвременни информационни технологии. Информацията следва да се предоставя както чрез конвенционални средства, като плакати на закрито и открито и кампании в социалните медии, така и чрез по-иновативни средства, като електронен достъп до уебсайтове, предоставян чрез QR кодове.

(39) С цел да се увеличат кръговият характер и екологичната устойчивост на текстилните изделия и да се намали неблагоприятното въздействие върху климата и околната среда, Регламент (ЕС) 2024/1781 предвижда разработването на обвързващи изисквания за екопроектирането на текстилни продукти и обувки, с които, в зависимост от това какво според оценката на въздействието е полезно за повишаване на екологичната устойчивост на текстила, ще бъдат уредени дълготрайността, възможността за повторна употреба, ремонтопригодността и възможността за рециклиране „от влакно до влакно“ на текстилните изделия и задължителното съдържание на рециклирани влакна в текстилните изделия. С Регламент (ЕС) 2024/1781 се урежда също наличието на вещества, пораждащи безпокойство, за да се осигури възможност за тяхното свеждане до минимум и проследяването им с оглед да се намали образуването на отпадъци и да се подобри рециклирането, както и да се предотврати и намали изхвърлянето на синтетични влакна в околната среда, за да се намали значително изпускането на пластмасови микрочастици. Освен това модулацията на таксите за разширена отговорност на производителя е ефективен икономически инструмент за стимулиране на по-устойчивото проектиране на текстилните продукти, което на свой ред ще доведе до по-добро проектиране, съответстващо на принципите на кръговостта. За да се осигури силен стимул за екопроектиране, като същевременно се вземат предвид целите на вътрешния пазар и съставът на текстилния сектор, който се състои основно от МСП, е необходимо да се хармонизират критериите за модулация на таксите за разширена отговорност на производителя въз основа на най-подходящите параметри за екопроектиране, за да се осигури възможност за третиране на текстилните изделия в съответствие с йерархията на отпадъците. Модулацията на тези такси в съответствие с критериите за екопроектиране следва да се основава на изискванията за екопроектиране и методиките за измерването им, приети съгласно Регламент (ЕС) 2024/1781 за текстилните продукти и обувките или съгласно друго законодателство на Съюза, установяващо хармонизирани критерии за устойчивост и методи за измерване за текстилните продукти и обувките, но само ако такова друго законодателство е прието. Целесъобразно е на Комисията да бъдат предоставени правомощия да приема хармонизирани правила за модулация на таксите, за да се осигури съответствието на критериите за модулация на таксите с посочените изисквания за продуктите.

([13]) Регламент (ЕС) № 1007/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2011 г. относно наименованията на текстилните влакна и свързаното с тях етикетиране и маркиране на текстилните продукти по отношение на техния влакнест състав и за отмяна на Директива 73/44/ЕИО на Съвета и на директиви 96/73/ЕО и 2008/121/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 272, 18.10.2011 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1007/oj).

([14]) Регламент (ЕС) 2024/1781 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране за устойчиви продукти, за изменение на Директива (ЕС) 2020/1828 и Регламент (ЕС) 2023/1542 и за отмяна на Директива 2009/125/ЕО (ОВ L, 2024/1781, 28.6.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

(40) Промишлените и търговските практики, като свръхбързата и бързата мода, влияят върху продължителността на използване на продукта и вероятността даден продукт да се превърне в отпадък поради аспекти, които не са непременно свързани с неговия дизайн и често се дължат на сегментиране на пазара. Тези практики биха могли да доведат до преждевременното изхвърляне на продукта, преди да е достигнал края на потенциалния си жизнен цикъл, което да доведе до свръхпотребление на текстилни продукти и в резултат на това до прекомерно образуване на текстилни отпадъци. За да се определят по-добре тези практики и да се даде възможност за екомодулация на таксите за разширена отговорност на производителя, държавите членки биха могли да обмислят критерии, като например ширина на продуктовата гама, разбирана като брой образци на продукти, предлагани за продажба от даден производител, с определени прагове по пазарен сегмент, или честота на предлагането, разбирана като брой образци на продукти по пазарен сегмент, предлагани за продажба от производител през даден период, или стимули за поправка, разбирани като вероятност продуктът да бъде поправен въз основа на съотношението поправка — цена или предоставянето на ремонтна услуга от производителя.

(41) Държавите членки следва да вземат предвид критерии като обема на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, които се предоставят на пазара, когато определят финансовата вноска за разширена отговорност на производителя, изисквана от микропредприятията, за да се гарантира пропорционален подход, и следва да сведат до минимум задълженията за докладване.

(42) С цел да се извършва мониторинг дали производителите изпълняват своите финансови и организационни задължения във връзка с управлението на използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, които предоставят за първи път на пазара на територията на дадена държава членка, всяка държава членка следва да създаде и управлява регистър на производителите, като последните бъдат задължени да се регистрират. За да се улесни тази регистрация, изискванията и форматът за регистрация следва да бъдат хармонизирани във възможно най-голяма степен в целия Съюз, особено когато производителите предоставят текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки за първи път на пазара в различни държави членки. Информацията в регистъра следва да бъде достъпна за субектите, които имат роля в проверката на спазването на задълженията за разширена отговорност на производителя и тяхното прилагане.

(43) Тъй като 99 % от предприятията в текстилния сектор са МСП, прилагането на схема за разширена отговорност на производителя по отношение на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките следва да има за цел да се намали административната тежест във възможно най-голяма степен. Поради това разширените отговорности на производителите следва да се изпълняват колективно чрез организации, компетентни в областта на отговорността на производителя, включително държавни организации, компетентни в областта на отговорността на производителя, създадени от съответната държава членка, които поемат отговорността от тяхно име. От организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, следва да се изисква да получат разрешение от държавите членки и да доказват, *inter alia*, че разполагат с необходимите финансови средства за покриване на разходите, свързани със задълженията по разширената отговорност на производителя. При държавните организации, компетентни в областта на отговорността на производителя, тъй като няма упълномощаване от представлявания производител, не следва да се прилагат предвидените в настоящата директива изисквания във връзка с такова упълномощаване.

(44) Съгласно член 30 от Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета ([15]) доставчиците на онлайн платформи, позволяващи на потребителите да сключват договори от разстояние с търговци, се задължават, преди да позволят на производител да използва техните услуги, да получат определена идентификационна информация от търговеца и декларация от страна на търговеца, че се задължава да предлага само продукти или услуги, които са в съответствие с приложимите правила на правото на Съюза. За целите на настоящата директива производителите, които предлагат текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, които за първи път се предлагат на пазара на потребители, намиращи се в Съюза, следва да се считат за търговци по смисъла на член 30 от Регламент (ЕС) 2022/2065.

(45) С цел да се гарантира ефективното осигуряване на спазването на задълженията за разширена отговорност на производителя, регистрацията в регистъра на производителите на текстилни изделия, създаден съгласно настоящата директива, следва да се счита за подходяща информация за целите на член 30, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕС) 2022/2065. Освен това декларацията, посочена в член 30, параграф 1, буква д) от същия регламент, следва да включва поетото от производителя задължение да предлага само текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, по отношение на които се прилагат изискванията за разширена отговорност на производителя, установени с настоящата директива. Спазването на изискванията, установени в член 30, параграф 1, букви г) и д) от Регламент (ЕС) 2022/2065, не следва да се разглежда като общо задължение за мониторинг на информацията, която доставчиците на онлайн платформи, позволяващи на потребителите да сключват договори от разстояние с производителите, предават или съхраняват, нито за активно търсене на факти или обстоятелства, които да показват незаконна дейност. Правилата за осигуряване на спазването, определени в глава IV от Регламент (ЕС) 2022/2065, се прилагат по отношение на доставчиците на такива платформи във връзка с посочените изисквания.

([15]) Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

(46) Нежелани ситуации на паразитизъм могат да възникнат и по отношение на доставчиците на услуги за обработка на поръчки. Настоящата директива въвежда разпоредби, целящи предотвратяването на такива нежелани ситуации чрез подход, подобен на този в Регламент (ЕС) 2022/2065 по отношение на доставчиците на онлайн платформи.

(47) Бързо разрастващият се пазар на електронната търговия предоставя много възможности, но също така представлява значително предизвикателство, особено по отношение на опазването на околната среда. Въпреки че с Регламент (ЕС) 2022/2065 се забранява възлагането на общи задължения за мониторинг на доставчиците на посреднически услуги, с него се установяват ясни отговорности и задължения за дължима грижа на доставчиците на онлайн платформи с цел борба с незаконното съдържание, налично на предоставяните от тях услуги. По-специално съгласно глава III, раздел 4 от посочения регламент доставчиците на онлайн платформи, позволяващи на потребителите да сключват договори от разстояние с търговци, може да носят отговорност, ако не спазват специфичните си задължения като посредници при онлайн продажбата на стоки. Очаква се надзорът и мониторингът на спазването на задълженията, установени с посочения регламент, да подпомогнат прилагането и спазването на Директива 2008/98/ЕО, по-специално като гарантират, че информацията, която тези онлайн платформи получават от търговците, е точна, пълна и актуална и е налична в техния онлайн интерфейс. Комисията и компетентните национални органи следва да упражняват съответните си правомощия за мониторинг в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/2065 и Директива 2008/98/ЕО, в зависимост от това кое се прилага, и, когато това се изисква, следва да действат в тясно сътрудничество, за да гарантират спазването на изискванията от доставчиците на онлайн платформи.

(48) За да се осигури третирането на текстилните изделия в съответствие с йерархията на отпадъците, организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, следва да гарантират, че всички разделно събрани текстилни изделия и обувки се подлагат на дейности по сортиране, при които се генерират артикули, годни за повторна употреба и отговарящи на нуждите на пазара на текстил втора употреба и на пазара на суровини за рециклиране в Съюза и в световен мащаб. С оглед на по-големите ползи за околната среда, свързани с удължаването на жизнения цикъл на текстилните изделия, повторната употреба следва да бъде основната цел на дейностите по сортиране, следвана от сортирането за рециклиране, когато артикулите са професионално оценени като негодни за повторна употреба. Тези изисквания за сортиране следва да бъдат разработени от Комисията приоритетно като част от хармонизираните критерии на Съюза за прекратяване на статута на отпадък за използвани текстилни продукти, оценени като годни за повторна употреба, и рециклирани текстилни изделия, включително при първоначалното сортиране, което може да се извършва в пункта за събиране. Тези хармонизирани критерии следва да доведат до последователност и високо качество на събраните фракции, както и на потоците материали за сортиране, дейностите по оползотворяване на отпадъци и вторичните суровини в трансграничен мащаб, което на свой ред следва да улесни разширяването на веригите за създаване на стойност на повторната употреба и рециклирането. Използваните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, които се предават пряко от крайните ползватели и пряко се оценяват професионално като годни за повторна употреба в пункта за събиране от операторите, осъществяващи повторна употреба, или субектите на социалната икономика, не следва да се считат за отпадъци. Тъй като крайният ползвател не е обучен да прави разграничение между изделия, годни за повторна употреба, и рециклируеми изделия, е необходима професионална оценка. Професионална оценка означава, че окончателното решение за класифициране на използваните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки като годни за повторна употреба не се оставя на крайния ползвател, а на лицата, които получават използваните продукти в пункта за събиране и на които са предоставени обучения или насоки, за да се гарантира адекватност на оценката. В случай че повторната употреба, подготовката за повторна употреба или рециклирането не са технически възможни, следва въпреки всичко да се прилага йерархията на отпадъците, като се избягва депонирането, когато е възможно, по-специално на биоразградими текстилни изделия, които са източник на емисии на метан, и като се прилага оползотворяване на енергията, когато се прилага изгаряне.

(49) Комисията ще разработи и предложи акт за изпълнение за определяне на критерии за прекратяване на статута на отпадък за текстилните изделия въз основа на текущата работа на Съвместния изследователски център. Критериите за прекратяване на статута на отпадък следва да включват критерии за текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, оценени като годни за повторна употреба, и рециклираните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки.

(50) Износът на използвани текстилни продукти, оценени като годни за повторна употреба, и на текстилни отпадъци към дестинации извън Съюза непрекъснато се увеличава, като посоченият износ представлява най-големият дял от пазара за повторна употреба на текстилни изделия след потребление, генерирани в Съюза. С оглед на очакваното значително увеличение на събраните текстилни отпадъци след въвеждането на разделно събиране до 2025 г., за целите на осигуряването на висока степен на опазване на околната среда е важно да се увеличат усилията за борба с незаконните превози до трети държави на отпадъци, прикрити като неотпадъци. Въз основа на Регламент (ЕС) 2024/1157 на Европейския парламент и на Съвета ([16]) и с цел да се осигури устойчивото управление на текстилните изделия след потребление и за предотвратяване на незаконните превози на отпадъци, следва да се предвиди всички разделно събирани използвани текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки да се сортират, преди да бъдат превозвани. Освен това следва да се предвиди всички разделно събирани използвани текстилни изделия, свързани с

([16]) Регламент (ЕС) 2024/1157 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно превозите на отпадъци и за изменение на регламенти (ЕС) № 1257/2013 и (ЕС) 2020/1056, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1013/2006 (ОВ L, 2024/1157, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj).

текстил продукти и обувки да се смятат за отпадъци и по отношение на тях да се прилага законодателството на Съюза относно отпадъците, включително законодателството на Съюза относно превозите на отпадъци, докато не бъдат сортирани от сортировач, обучен по сортиране за целите на повторната употреба и рециклирането, който може да ги класифицира като годни за повторна употреба. Сортирането следва да се извършва в съответствие с хармонизираните изисквания за сортиране, с които се осигурява висококачествена годна за повторна употреба фракция, която отговаря на нуждите на получаващите пазари на текстил втора употреба в Съюза и в световен мащаб, и като се установят критерии за разграничаване между използваните стоки, оценени като годни за повторна употреба, и отпадъците. Превозваните използвани текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, оценени като годни за повторна употреба, следва да се придружават от информация, която показва, че тези артикули са резултат на операция по сортиране или подготовка за повторна употреба, както и от информация за дружеството, отговарящо за тази операция, с цел увеличаване на прозрачността и отчетността на процеса, и че артикулите са подходящи за повторна употреба. Организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, и субектите на социалната икономика следва да докладват за износа на отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки и за износа на използвани текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, оценени като годни за повторна употреба, като дават възможност на държавите членки да извършват мониторинг на този износ с цел по-добро разбиране на веригата за създаване на стойност в областта на текстилните изделия.

(51) За да могат да постигнат целите, определени в настоящата директива, държавите членки следва да оценят и адаптират своите програми за предотвратяване на хранителните отпадъци, за да включат, когато е уместно, нови мерки, обхващащи множество партньори от публичния и частния сектор, включително производители, дистрибутори, доставчици, търговци на дребно и доставчици на услуги за обществено хранене, както и участници от сферата на социалната икономика и екологични и потребителски организации, с координирани действия, конкретно насочени към определени горещи точки, както и към нагласите и поведението, които водят до хранителни отпадъци. При изготвянето на тези програми държавите членки биха могли да почерпят идеи от препоръките, изготвени от Гражданския панел относно хранителните отпадъци, сборника на Европейския форум по въпросите на хранителните отпадъци от потребителите, съдържащ инструментариум, най-добри практики и препоръки за намаляване на хранителните отпадъци от потребителите, както и от обмена в рамките на Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни.

(52) Ясната отчетност и управлението на мерките за предотвратяване на хранителните отпадъци са от съществено значение за осигуряването на ефективно координиране на действията за стимулиране на промяната и за постигането на целите, определени в настоящата директива. Поради това, че програмата е обща за много органи на държави членки, и поради разнообразието от заинтересовани страни, участващи в борбата с хранителните отпадъци в държавите членки, има нужда от определен компетентен орган, който да отговаря за цялостната координация на действията на национално равнище.

(53) На равнището на Съюза следва да се увеличи степента на подробност на информацията относно управлението на битовите текстилни изделия след потребление, за да се осъществява по-ефективен мониторинг на повторната употреба на продуктите, включително на повторната употреба и на подготовката за повторна употреба на текстилни изделия, в това число с оглед на потенциалното определяне на целите за ефективност в бъдеще. Данните за повторната употреба и подготовката за повторна употреба представляват ключови потоци от данни за мониторинга на прекъсването на връзката между образуването на отпадъци и икономическия растеж и прехода към устойчива, приобщаваща и кръгова икономика. Поради това тези потоци от данни следва да се управляват от Европейската агенция за околната среда.

(54) От решаващо значение е Комисията и държавите членки да продължат да разработват, подкрепят и разширяват информационните и образователните кампании относно предотвратяването и управлението на отпадъците. Въпреки че общата осведоменост във всички сектори относно значението на предотвратяването на отпадъци и правилното управление на отпадъците се подобрява, все още е нужен допълнителен напредък.

(55) С Делегирано решение (ЕС) 2019/1597 се установяват обща методика и минимални изисквания за качество за еднаквото измерване на количествата хранителни отпадъци в съответствие с член 9, параграф 8 от Директива 2008/98/ЕО. С оглед подобряване на качеството, надеждността и съпоставимостта на данните, докладвани от държавите членки относно равнищата на хранителните отпадъци, включително чрез по-нататъшно укрепване на съгласуваността на методите за измерване, използвани от държавите членки, предвиденото в посочената разпоредба правомощие за приемане на делегирани актове следва да продължи да се делегира на Комисията. За по-голяма яснота въпросното оправомощаване следва да бъде предвидено, с незначителни адаптации, в нов член, който урежда конкретно предотвратяването на образуването на хранителни отпадъци.

(56) С цел кодовете по КН, изброени в Директива 2008/98/ЕО, да бъдат привеждани в съответствие с кодовете по КН, изброени в приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС относно измененията на приложение IVв към Директива 2008/98/ЕО. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([17]). По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

(57) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на Директива 2008/98/ЕО, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на хармонизиран формат за регистрация в регистъра на производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки и критериите за модулация на таксите за разширена отговорност на производителя за текстилните изделия, и корекционен коефициент, за да се отчита увеличаването или намаляването на туризма спрямо референтния период по отношение на целта за намаляване на хранителните отпадъци, определена в настоящата директива, за търговията на дребно и разпространението на храни по друг начин, за ресторантите и заведенията за обществено хранене, и за домакинствата. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([18]).

(58) Поради това Директива 2008/98/ЕО следва да бъде съответно изменена.

(59) Важно е прилагането на Директива 1999/31/ЕО на Съвета ([19]) от държавите членки да бъде значително и бързо подобрено, за да се избегнат вредите за околната среда в Съюза, включително трансграничните проблеми, причинени от незаконното депониране на отпадъци. Поради това е уместно Комисията да направи оценка на Директива 1999/31/ЕО, за да оцени начините за укрепване на нейното прилагане, и ако е целесъобразно, да представи законодателно предложение за нейното изменение. Освен това въз основа на резултатите от евентуалното актуализиране на законодателството на Съюза относно отпадъците в резултат на предстоящия Акт за кръговата икономика, както е посочен в съобщението на Комисията от 26 февруари 2025 г., озаглавено „Пакт за чиста промишленост: Съвместна пътна карта за конкурентоспособност и декарбонизация“, Комисията следва да направи оценка на Директива 2008/98/ЕО и да представи, ако е уместно, законодателно предложение. В контекста на тази оценка и предвид настоящата липса на надеждни данни за отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки и за финансирането на свързаните с тях схеми за разширена отговорност на производителя, които трябва да бъдат създадени от държавите членки, Комисията следва да оцени, на първо място, възможността за определяне на цели за предотвратяване, събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци, и на второ място — дали националните схеми за разширена отговорност на производителя за текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки се финансират ефективно, включително ако операторите, извършващи повторна употреба с търговска цел, биха могли да допринесат финансово за финансирането на схемите за разширена отговорност на производителя. Освен това Комисията следва също така да оцени възможността държавите членки да въведат предварително сортиране на смесени битови отпадъци, за да се предотврати възможността отпадъците, които биха могли да бъдат оползотворени за подготовка за повторна употреба или рециклиране, да бъдат изпратени за изгаряне или в депа за отпадъци.

(60) Доколкото целите на настоящата директива, а именно да се повиши екологичната устойчивост на управлението на хранителните отпадъци и на използваните текстилни изделия и на текстилните отпадъци и да се гарантира свободното движение на вътрешния пазар на използвани текстилни изделия и на текстилни отпадъци, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците им могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

([17]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([18]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([19]) Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци (ОВ L 182, 16.7.1999 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1999/31/oj).

Член 1

Изменения на Директива 2008/98/ЕО

Директива 2008/98/ЕО се изменя, както следва:

1) В член 2, параграф 1 буква а) се заменя със следното:

„а) отпадъчни газове, изпускани в атмосферния въздух, и въглероден диоксид, улавян и пренасян с цел съхранение в геоложки формации, и съхраняван в геоложки формации в съответствие с Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (*);

(*) Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО, и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj).“

2) В член 3 се вмъкват следните точки:

„4б. „производител на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв“, означава производител, вносител или дистрибутор или друго физическо или юридическо лице, което независимо от използваната техника на продажба, включително чрез договори от разстояние съгласно определението за тях в член 2, точка 7 от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (*):

а) е установено в държава членка и произвежда текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, под свое име или търговска марка, или организира тяхното проектиране или производство и ги доставя за първи път под свое име или търговска марка на територията на тази държава членка;

б) е установено в държава членка и препродава на територията на тази държава членка, под свое име или търговска марка, текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, произведени от други икономически оператори, върху които не фигурира името, марката или търговската марка на такива други икономически оператори;

в) е установено в държава членка и доставя за първи път на нейна територия на професионална основа текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, от друга държава членка или от трета държава; или

г) продава чрез договори от разстояние текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, директно на крайни ползватели, независимо дали са частни домакинства, в дадена държава членка, а е установено в друга държава членка или в трета държава.

„Производител на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв“ не включва производители, вносители или дистрибутори, или други физически или юридически лица, които доставят на пазара използвани текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, оценени като годни за повторна употреба, или текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, получени от тези използвани или отпадъчни изделия и продукти или техни части, нито самостоятелно заетите шивачи, произвеждащи продукти по поръчка;

4в. „предоставяне на пазара“ означава всяка доставка на текстилно изделие, свързан с текстил продукт или обувки, изброени в приложение IVв, за разпространение или употреба на пазара на държава членка в процеса на търговска дейност срещу заплащане или безплатно;

4г. „организация, компетентна в областта на отговорността на производителя“ означава юридическо лице, което финансово — или финансово и оперативно — организира изпълнението на задължения за разширена отговорност на производителя от името на производители;

4д. „онлайн платформа“ означава онлайн платформа съгласно определението в член 3, буква и) от Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета (**);

4е. „доставчик на услуги за обработка на поръчки“ означава доставчик на услуги за обработка на поръчки съгласно определението в член 3, точка 11 от Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета (***);

4ж. „потребител“ означава всяко физическо лице, извършващо действия за цели, които са извън неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия;

4з. „краен ползвател“ означава краен ползвател съгласно определението в член 3, точка 21 от Регламент (ЕС) 2019/1020;

4и. „субект на социалната икономика“ означава частноправен субект, който предоставя стоки или услуги и извършва дейност в съответствие със следните принципи:

а) предимство на хората, както и на социалните или екологичните цели пред печалбата;

б) реинвестиране на всички или на по-голямата част от печалбите и излишъците с цел по-нататъшно преследване на своите социални или екологични цели и извършване на дейности в интерес на своите членове или ползватели, или на обществото като цяло; и

в) демократично управление или управление с пряко участие на гражданите;

4й. „непродаден потребителски продукт“ означава непродаден потребителски продукт съгласно определението в член 2, точка 37 от Регламент (ЕС) 2024/1781 на Европейския парламент и на Съвета (****);

(*) Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(**) Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

(***) Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011 (ОВ L 169, 25.6.2019 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj).

(****) Регламент (ЕС) 2024/1781 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране за устойчиви продукти, за изменение на Директива (ЕС) 2020/1828 и Регламент (ЕС) 2023/1542 и за отмяна на Директива 2009/125/ЕО (ОВ L, 2024/1781, 28.6.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).“

3) В член 9, параграф 1, букви ж) и з) и параграфи 5, 6 и 8 се заличават.

4) Вмъква се следният член:

„*Член 9а*

Предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

1. Държавите членки вземат подходящи мерки за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци по цялата верига на доставки на храни, в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението на храни по друг начин, в ресторантите и заведенията за обществено хранене, както и в домакинствата. Тези мерки включват най-малкото:

а) разработване и подкрепа на интервенции за промяна на поведението с цел намаляване на хранителните отпадъци, както и на информационни кампании за повишаване на осведомеността относно предотвратяването на хранителните отпадъци;

б) установяване и преодоляване на неефективността във функционирането на веригата за доставки на храни и подпомагане на сътрудничеството между всички участници, като същевременно се гарантира справедливо разпределение на разходите и ползите от мерките за предотвратяване, което може да включва справяне с пазарните практики, причиняващи хранителни отпадъци, и подкрепа за предлагането на пазара и използването на продукти, за които е предоставена дерогация от член 76 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета (*) съгласно параграф 4 от същия член, само при условията, ако има такива, при които е била предоставена тази дерогация;

в) насърчаване на даряването на храни и други форми на преразпределение на продукти за консумация от човека, като се гарантира, че употребата от човека е с приоритет пред употребата за хранене на животни и преработката в нехранителни продукти;

г) подкрепа за обучение и развитие на умения, както и улесняване на достъпа до възможности за финансиране, по-специално за малките и средните предприятия и субектите на социалната икономика;

д) насърчаване и утвърждаване на иновациите и технологичните решения, които допринасят за предотвратяването на хранителните отпадъци, без да се засяга Регламент (ЕС) 2025/40 на Европейския парламент и на Съвета (**), и по-специално член 6 от него.

Държавите членки гарантират, че всички съответни участници във веригата на доставки на храни участват пропорционално на своя капацитет и роля в предотвратяването на образуването на хранителни отпадъци по тази верига на доставки, със специален акцент върху предотвратяването на непропорционалното въздействие върху малките и средните предприятия. Държавите членки, след консултация с хранителните банки и други организации за преразпределяне на храни, вземат мерки, когато е подходящо, въз основа на съществуваща национална система за даряване на храни, за да гарантират, че икономическите оператори, определени от държавите членки като имащи значителна роля в предотвратяването и образуването на хранителни отпадъци, предлагат на хранителните банки и другите организации за преразпределяне на храни споразумения за даряване, така че да се улесни даряването на непродадени храни, които са безопасни за консумация от човека, и при разумни разходи за икономическите оператори.

2. Държавите членки извършват мониторинг и оценяват прилагането на своите мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително съответствието с целите за намаляване на хранителните отпадъци, посочени в параграф 4, като измерват количествата на хранителните отпадъци въз основа на методиката, въведена в съответствие с параграф 3.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 38а, за да допълва настоящата директива по отношение на определянето на обща методика и минимални изисквания за качество за еднаквото измерване на нивата на хранителните отпадъци.

4. Държавите членки вземат необходимите и подходящи мерки, за да постигнат до 31 декември 2030 г. следните цели за намаляване на хранителните отпадъци на национално равнище:

а) намаляване на образуването на хранителни отпадъци при преработката и производството с 10 % в сравнение с количеството хранителни отпадъци, образувано средно годишно в периода между 2021 и 2023 г.;

б) намаляване на образуването на хранителни отпадъци на глава от населението — общо при търговията на дребно и разпространението на храни по друг начин, в ресторантите и заведенията за обществено хранене, както и в домакинствата, с 30 % в сравнение с количеството хранителни отпадъци, образувано средно годишно в периода между 2021 и 2023 г.

5. Когато във връзка с целите за намаляване на хранителните отпадъци дадена държава членка е в състояние да предостави данни за година, предхождаща 2021 г., които са събрани по методите, определени в Делегирано решение (ЕС) 2019/1597 на Комисията (***), или данни за години преди 2020 г., събрани чрез използване на методи, сравними с методиката и минималните изисквания за качество за еднаквото измерване на нивата на хранителни отпадъци, както е посочено в същото делегирано решение, въпросната държава членка може да използва като референтен период по-ранна година. До 17 април 2027 година държавата членка уведомява Комисията и другите държави членки за своето намерение да използва по-ранна година като, когато става дума за година, предхождаща 2020 г., предоставя на Комисията данните и методите за измерване, използвани за тяхното събиране, и оповестява публично тези данни и методи за измерване.

6. За да помогне на държавите членки да постигнат целта за намаляване на хранителните отпадъци, предвидена в параграф 4, буква б), Комисията приема до 17 октомври 2027 година актове за изпълнение за определяне на корекционен коефициент, чрез който да се взема под внимание увеличаването или намаляването на туризма спрямо референтния период за определянето на целта за намаляване на хранителните отпадъци. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 2.

7. Когато Комисията прецени, че данните, отнасящи се до година преди 2020 г., не отговарят на условията, посочени в параграф 5, в срок от шест месеца от получаването на уведомление, направено в съответствие с посочения параграф, тя приема решение, с което изисква от държавата членка да използва като референтен период средната годишна стойност за периода между 2021 г. и 2023 г., 2020 г., или година преди 2020 г., различна от предложената от държавата членка.

8. До 31 декември 2027 г. Комисията преразглежда предвидените в параграф 4 цели, които трябва да бъдат постигнати до 2030 г., с оглед, ако е подходящо, да ги промени и/или да разшири обхвата им до други етапи от веригата за доставки на храни, както и да обмисли поставянето на нови цели за периода след 2030 г.

Прегледът по първа алинея, включва:

а) оценка на мащабите и причините за хранителните отпадъци и загубите на храни в първичното производство и определяне и оценка на осъществимостта на подходящите начини за намаляване на тези отпадъци и загуби;

б) оценка на възможността за въвеждане на правно обвързващи цели по отношение на параграф 4, букви а) и б), които да бъдат постигнати до 2035 г.; и

в) оценка на въздействието на промените в равнищата на производство върху постижимостта на целта за намаляване на хранителните отпадъци по отношение на параграф 4, буква а).

Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета, придружен, ако е целесъобразно, от законодателно предложение.

9. Държавите членки координират действията си за предотвратяване на хранителните отпадъци и споделят най-добри практики, включително чрез Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни.

(*) Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

(**) Регламент (ЕС) 2025/40 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2024 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки, за изменение на Регламент (ЕС) 2019/1020 и Директива (ЕС) 2019/904 и за отмяна на Директива 94/62/ЕО (ОВ L, 2025/40, 22.1.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj).

(***) Делегирано решение (ЕС) 2019/1597 на Комисията от 3 май 2019 г. за допълнение на Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на обща методика и минимални изисквания за качество за еднаквото измерване на количествата хранителни отпадъци (ОВ L 248, 27.9.2019 г., стр. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).“

5) В член 11, параграф 1 след третата алинея се вмъква следната алинея:

„За да изпълнят целите на настоящия член, държавите членки гарантират, че е налице необходимата инфраструктура за разделно събиране на отпадъци, включително достатъчно материално и териториално покритие на пунктовете за разделно събиране в съответствие с член 28, параграф 3, буква вб).“

6) В член 11б параграф 1 се заменя със следното:

„1. Комисията, в сътрудничество с Европейската агенция за околна среда, изготвя доклади относно напредъка във връзка с постигането на целите по член 9а, параграф 4, член 11, параграф 2, букви в), г) и д) и член 11, параграф 3 не по-късно от три години преди изтичането на всеки от посочените в тези разпоредби срокове.“

7) Вмъкват се следните членове:

„*Член 22а*

Схеми за разширена отговорност на производителя по отношение на текстилните изделия

1. Държавите членки гарантират, че производителите носят разширена отговорност на производителя за текстилните изделия, свързаните с текстил продукти или обувките, изброени в приложение IVв, които те предоставят на пазара за първи път, в съответствие с членове 8 и 8а.

2. Държавите членки могат да създадат схема за разширена отговорност на производителя за производителите на матраци в съответствие с членове 8 и 8а.

3. Държавите членки гарантират, че всеки производител съгласно определението в член 3, параграф 4б, буква г), установен в друга държава членка, който предоставя за първи път на тяхна територия текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, определя чрез писмено пълномощно юридическо или физическо лице, установено на тяхна територия, като свой упълномощен представител за целта на изпълнението на задълженията на производителя във връзка със схемата за разширена отговорност на производителя на тяхна територия.

Държавите членки могат да предвидят, че производител съгласно определението в член 3, параграф 4б, буква г), установен в трета държава, който предоставя за първи път на тяхна територия текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, трябва да определи с писмено пълномощно юридическо или физическо лице, установено на тяхна територия, като свой упълномощен представител за целта на изпълнението на задълженията на производителя във връзка със схемата за разширена отговорност на производителя на тяхна територия.

4. Държавите членки гарантират, че ако производител съгласно определението в член 3, параграф 4б, буква г), желае, задълженията по параграф 3 от настоящия член, ако има такива, могат да бъдат изпълнени от името на производителя от организация, компетентна в областта на отговорността на производителя, определена с писмено пълномощно. Когато такъв производител е определил организация, компетентна в областта на отговорността на производителя, задълженията съгласно настоящия член се изпълняват от посочената организация *mutatis mutandis*, освен ако държавата членка е предвидила друго.

5. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 38а, за да изменя приложение IVв към настоящата директива с цел да се приведат кодовете по Комбинираната номенклатура (КН), изброени в него, в съответствие с кодовете по КН, изброени в приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета ([1])*.

6. Държавите членки ясно определят ролите и отговорностите на съответните участници в прилагането, мониторинга и проверката на схемата за разширена отговорност на производителя, посочена в параграф 1 от настоящия член, в съответствие с член 8а, параграф 1, буква а).

7. Държавите членки гарантират, в съответствие с член 8а, параграф 6, че съответните участници се включват в изпълнението на схемата за разширена отговорност на производителя. Тези съответни участници включват най-малкото:

а) производителите, които предоставят продукти на пазара;

б) организациите, изпълняващи задължения, произтичащи от разширената отговорност на производителя, от името на производители, които предоставят продукти на пазара;

в) частните или публичните оператори в областта на отпадъците;

г) местните органи;

д) операторите, осъществяващи повторна употреба и подготовка за повторна употреба;

е) субектите на социалната икономика, включително местните социални предприятия.

8. Държавите членки гарантират, че производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, покриват разходите за:

а) събирането на използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, и последващото управление на отпадъците, което е свързано със следното:

i) събирането на посочените използвани продукти с цел повторна употреба и разделното събиране на отпадъчните продукти с цел подготовка за повторна употреба и с цел рециклиране в съответствие с членове 22в и 22 г.,

ii) транспортиране на събраните използвани и отпадъчни продукти, посочени в точка i), за последващо сортиране за повторна употреба, за подготовка за повторна употреба, както и за дейности по рециклиране в съответствие с член 22 г.,

iii) сортиране, подготовка за повторна употреба, рециклиране и други дейности по оползотворяване и обезвреждане на събраните използвани и отпадъчни продукти, посочени в точка i),

iv) събиране, транспортиране и третиране на отпадъци, образувани вследствие на дейностите, посочени в точки i), ii) и iii), от субекти на социалната икономика и други участници, които са част от системата за събиране, посочена в член 22в, параграфи 8 и 11;

б) извършването на проучвания на състава на събраните смесени битови отпадъци в съответствие с член 22 г., параграф 6;

в) предоставянето на информация, включително посредством подходящи информационни кампании, за устойчивото потребление, предотвратяването на отпадъци, повторната употреба, подготовката за повторна употреба, включително поправка, рециклирането, друго оползотворяване и обезвреждане на текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, в съответствие с член 22в, параграфи 14, 15 и 18;

г) събирането на данни и докладването на компетентните органи в съответствие с член 37;

д) подкрепата за научноизследователска и развойна дейност, с цел подобряване на проектирането на продуктите по отношение на аспектите на продуктите, изброени в член 5 от Регламент (ЕС) 2024/1781, и за операции по предотвратяване и управление на отпадъците в съответствие с йерархията на отпадъците, с цел увеличаване на рециклирането „от влакно до влакно“, без да се засягат правилата на Съюза за държавната помощ.

9. Държавите членки могат да решат, че производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, трябва да покриват частично или изцяло разходите, посочени в параграф 8, буква а) от настоящия член, за отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, които попадат в смесените битови отпадъци.

10. Държавите членки гарантират, че производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, покриват разходите, посочени в параграф 8 от настоящия член, във връзка с използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, които са депозирани в пунктове за събиране, създадени в съответствие с член 22в, параграфи 8 и 11, когато тези продукти, включително всички използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, които може да са събрани чрез частни схеми за обратно приемане и по-късно обединени с текстилни изделия, събрани съгласно член 22в, параграф 8, са предоставени на пазара за първи път от 16 октомври 2025 година нататък, ако към тази дата във въпросната държава членка вече е създадена схема за разширена отговорност на производителя по отношение на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, изброени в приложение IVв, в съответствие с членове 8 и 8а.

11. Държавите членки гарантират, че производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, покриват посочените в параграф 8 от настоящия член разходи във връзка с използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, които са депозирани в пунктове за събиране, създадени в съответствие с член 22в, параграфи 8 и 11, за продукти, включително всички използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, които може да са събрани чрез частни схеми за обратно приемане и по-късно обединени с текстилни изделия, събрани съгласно член 22в, параграф 8, които са предоставени на пазара за първи път:

а) на или след датата, на която в тази държава членка са въведени в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за съобразяване с Директива (ЕС) 2025/1892 на Европейския парламент и на Съвета ([2])*, съгласно член 2, параграф 1 от посочената директива; или

б) най-късно от 17 април 2028 година нататък, ако от 16 октомври 2025 година във въпросната държава членка е създадена схема за разширена отговорност на производителя по отношение на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, изброени в приложение IVв, в съответствие с параграф 1 от настоящия член.

12. Разходите по параграф 8, които подлежат на покриване, не надвишават разходите, необходими за икономически ефективното предоставяне на посочените в същия параграф услуги, и се определят по прозрачен начин между съответните участници, определени в съответствие с параграф 7.

13. За целите на спазването на член 30, параграф 1, букви г) и д) от Регламент (ЕС) 2022/2065 държавите членки гарантират, че доставчиците на онлайн платформи, по отношение на които се прилага глава III, раздел 4 от посочения регламент, позволяващи на потребителите да сключват договори от разстояние с производители, които предлагат текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, на потребители, намиращи се в Съюза, получават следната информация от производителите, преди да им позволят да ползват техните услуги:

а) информация за регистрацията в регистъра на производителите по член 22б в държавата членка, в която се намира потребителят, и регистрационния номер или номера на производителя в този регистър;

б) декларация от страна на производителя, с която той се задължава да предлага само текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, по отношение на които в държавата членка, в която се намира потребителят, са спазени изискванията за разширена отговорност на производителя по параграфи 1 и 8 от настоящия член и по член 22в, параграф 1.

14. Държавите членки гарантират, че схемите за разширена отговорност на производителя, предвидени в параграф 1 от настоящия член, са създадени до 17 април 2028 година в съответствие с членове 8, 8а и 22а—22 г.

15. Държавите членки приемат мерки, за да гарантират, че производителите, които предлагат текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, на крайни ползватели, намиращи се в Съюза, предоставят на доставчиците на услуги за обработка на поръчки информацията, посочена в параграф 13, в момента на сключване на договора между доставчика на услуги за обработка на поръчки и производителя за която и да е от услугите, посочени в член 3, точка 11 от Регламент (ЕС) 2019/1020.

16. Държавите членки гарантират, че доставчикът на услуги за обработка на поръчки, при получаване на информацията, посочена в параграф 15, и в момента на сключване на договора между доставчика на услуги за обработка и производителя за която и да е от услугите, посочени в член 3, точка 11 от Регламент (ЕС) 2019/1020, като използва всяка свободно достъпна официална онлайн база данни или онлайн интерфейс, предоставени от държава членка или от Съюза, или чрез искания до производителя да предостави подкрепящи документи от надеждни източници, полага всички усилия, за да прецени дали информацията, посочена в параграф 15 от настоящия член, е надеждна и пълна. За целите на настоящата директива производителите носят отговорност за точността на предоставената информация.

Държавите членки гарантират, че:

а) когато доставчикът на услуги за обработка на поръчки получи достатъчно данни или има основание да счита, че информацията, посочена в параграф 15, получена от съответния производител, е неточна, непълна или неактуална, този доставчик на услуги за обработка на поръчки изисква от производителя да коригира, допълни или актуализира информацията незабавно или в рамките на срока, определен от правото на Съюза и националното право, и

б) когато производителят не коригира, не допълни или не актуализира тази информация, доставчикът на услуги за обработка на поръчки бързо спира предоставянето на своята услуга на този производител във връзка с предлагането на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, на крайни ползватели, намиращи се в Съюза, до пълното изпълнение на искането; доставчикът на услуги за обработка на поръчки съобщава на производителя причините за спирането на предоставянето на услугата.

17. Без да се засяга член 4 от Регламент (ЕС) 2019/1150 на Европейския парламент и на Съвета ([3])*, ако доставчик на услуги за обработка на поръчки спре предоставянето на своята услуга съгласно параграф 16 от настоящия член, държавите членки гарантират, че съответният производител има право да оспори спирането на предоставянето на услугата от страна на доставчика на услуги за обработка на поръчки пред съд на някоя от държавите членки, в които е установен доставчикът на услуги за обработка на поръчки.

Член 22б

Регистър на производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки

1. Държавите членки създават регистър на производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, („регистър на производителите“), за да извършват мониторинг на спазването от тези производители на член 22а и член 22в, параграф 1.

Комисията създава уебсайт с връзки към всички национални регистри на производителите, за да улесни регистрацията на производителите във всички държави членки. Държавите членки информират Комисията за връзката към своите национални регистри на производителите в срок от 30 дни от стартирането на регистрите. Информацията във всеки регистър на производителите е лесно и публично достъпна, безплатна, машинночетима, с възможност за сортиране и търсене и е съобразена с отворените стандарти за използване от трети лица. Предоставянето на информация съгласно настоящия параграф не засяга спазването на търговската и промишлената тайна на чувствителната информация в съответствие с приложимото законодателство на Съюза и национално законодателство.

2. Държавите членки гарантират, че от производителите се изисква да се регистрират в регистъра на производителите. За тази цел държавите членки изискват от производителите да подадат заявление за регистрация във всяка държава членка, в която предоставят на пазара за първи път текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв.

3. Държавите членки разрешават на производителите да предоставят на пазара за първи път текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, само когато производителите или, в случай на упълномощаване, техните упълномощени представители за целите на разширената отговорност на производителя са регистрирани в съответната държава членка.

4. В заявлението за регистрация се посочва следната информация:

а) име, търговска марка и марки, когато има такива, под които производителят извършва дейност в съответната държава членка, и адрес на производителя, включително пощенски код и място, улица и номер, държава, телефонен номер, ако има такъв, интернет адрес и имейл адрес, и единно звено за контакт;

б) национален идентификационен код на производителя, включително номера му в търговския регистър или еквивалентен официален регистрационен номер и данъчен идентификационен номер на Съюза или национален данъчен идентификационен номер;

в) кодовете по КН на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, изброени в приложение IVв, които производителят възнамерява да предостави на пазара за първи път;

г) име, пощенски код, място, улица и номер, държава, телефонен номер, ако има такъв, интернет адрес, имейл адрес и национален идентификационен код на организацията, компетентна в областта на отговорността на производителя, номер в търговския регистър или еквивалентен официален регистрационен номер, данъчен идентификационен номер на Съюза или национален данъчен идентификационен номер на организацията, компетентна в областта на отговорността на производителя, и пълномощното от представлявания производител;

д) декларация от производителя или, когато е приложимо, от упълномощения представител за целите на разширената отговорност на производителя или от организацията, компетентна в областта на отговорността на производителя, в която се заявява, че предоставената информация е вярна.

5. Държавите членки гарантират, че задълженията по настоящия член могат да бъдат изпълнени от името на производителя от организация, компетентна в областта на отговорността на производителя, въз основа на писмено пълномощно.

Когато даден производител е упълномощил организация, компетентна в областта на отговорността на производителя, задълженията съгласно настоящия член се изпълняват от посочената организация *mutatis mutandis*, освен ако държавата членка е предвидила друго.

6. Държавите членки правят необходимото компетентният орган:

а) да приема заявленията за регистрация на производителите, посочени в параграф 2, чрез електронна система за обработка на данни, за която се предоставя подробна информация на уебсайта на компетентния орган;

б) да извършва регистрации и да предоставя регистрационен номер в срок от най-много 12 седмици от датата на получаване на информацията, посочена в параграф 4;

в) да може да въвежда подробни правила по отношение на изискванията и процеса на регистрация, без да добавя съществени изисквания към вече посочените в параграф 4;

г) да може да начислява на производителите основани на разходите и пропорционални такси за обработката на заявленията, посочени в параграф 2.

7. Компетентният орган може да откаже да регистрира производител или да прекрати регистрацията му, когато информацията, посочена в параграф 4, и свързаните с нея документни доказателства не са предоставени или не са достатъчни, или когато производителят вече не отговаря на изискванията, определени в параграф 4, буква г).

8. Държавите членки изискват от производителя или, когато е приложимо, от упълномощения представител за целите на разширената отговорност на производителя или от организацията, компетентна в областта на отговорността на производителя, да уведомява компетентния орган без неоправдано забавяне за всички промени в информацията, съдържаща се в регистрацията в съответствие с параграф 4, буква г), и за всяко окончателно прекратяване по отношение на предоставянето на пазара за първи път на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти или обувките, посочени в регистрацията. Производителят се изключва от регистъра на производителите, ако престане да съществува.

9. Когато информацията в регистъра на производителите не е публично достъпна, държавите членки гарантират, че на доставчиците на онлайн платформи, позволяващи на потребителите да сключват договори от разстояние с производители и доставчици на услуги за обработка на поръчки, сключващи договори за която и да е от услугите, посочени в член 3, точка 11 от Регламент (ЕС) 2019/1020, с производители, които предлагат на крайните ползватели текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, се предоставя безплатен достъп до регистъра на производителите.

10. До 17 април 2027 година Комисията приема актове за изпълнение за установяване на хармонизирания формат за регистрация в регистъра на производителите въз основа на изискванията за предоставяне на информация, посочени в параграф 4 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 2.

Член 22в

Организации, компетентни в областта на отговорността на производителя по отношение на текстилните изделия

1. Държавите членки гарантират, че производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, възлагат на организация, компетентна в областта на отговорността на производителя, да изпълнява от тяхно име задълженията им за разширена отговорност на производителя, посочени в член 22а.

2. Държавите членки изискват от организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, които възнамеряват да изпълняват задълженията за разширена отговорност на производителя от името на производителите в съответствие с член 8а, параграф 3, член 22а, член 22б, член 22 г. и настоящия член, да получат разрешение от компетентен орган.

3. Държавите членки определят критерии относно квалификациите, които трябва да притежават организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, за да им бъде възложено да изпълняват задълженията за разширена отговорност на производителя от името на производителите. По-специално държавите членки изискват от организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, да докажат необходимата експертиза в управлението на отпадъците и устойчивостта.

4. Държавите членки могат да ползват дерогация от задължението по параграф 3, при условие че до 16 октомври 2025 година вече са определили критерии, с които се гарантира, че на организация, компетентна в областта на отговорността на производителя, може да бъде възложено да изпълнява задължения за разширена отговорност на производителя от името на производителите само когато тя докаже своя експертен опит в областта на управлението на отпадъците, и тези критерии гарантират, че организацията, компетентна в областта на отговорността на производителя, ще управлява отпадъците по устойчив начин и ще ограничи въздействието на управлението на отпадъците върху околната среда.

5. Без да се засяга член 8а, параграф 4, държавите членки изискват от организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, да гарантират, че финансовият принос, който им плащат производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв:

а) се основава на теглото и когато е подходящо, на количеството на съответните продукти и, когато става въпрос за текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, се модулира въз основа на изискванията за екопроектиране, приети съгласно Регламент (ЕС) 2024/1781, които са най-подходящи за предотвратяването на отпадъци, образувани от текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки и за тяхното третиране в съответствие с йерархията на отпадъците, посочена в член 4, параграф 1 от настоящата директива („йерархия на отпадъците“) и на съответните методики за измерване за тези критерии, приети в съответствие с посочения регламент или въз основа на друг акт на Съюза за установяване на хармонизирани критерии за устойчивост и методи за измерване по отношение на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, и с които се гарантират увеличаването на екологичната устойчивост и кръговостта на тези продукти;

б) отчита приходите на организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, от повторна употреба, от подготовка за повторна употреба или от стойността на вторичните суровини от рециклирани текстилни отпадъци;

в) осигурява еднакво третиране на производителите, независимо от техния произход или размер, без да се създават непропорционални тежести за производителите, включително за малките и средните предприятия, произвеждащи малки количества текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв.

6. Когато е целесъобразно да се обърне внимание на практиките за свръхбърза и бърза мода и свързаното с тях прекомерно образуване на отпадъци от текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, държавите членки могат да изискват от организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, да модулират финансовия принос въз основа на практиките на производителите по отношение на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, изброени в приложение IVв, въз основа на продължителността на употреба на продуктите, произтичаща от тези практики, продължителността на полезния живот на тези продукти след първия ползвател и приноса за затваряне на цикъла на тези продукти чрез превръщането на текстилните отпадъци в суровини за нови производствени вериги.

7. Когато е необходимо, за да се избегне изкривяване на вътрешния пазар и да се осигури съгласуваност с изискванията за екопроектиране, приети съгласно член 4 във връзка с член 5 от Регламент (ЕС) 2024/1781, Комисията приема актове за изпълнение, в които се определят критериите за модулация на таксите за прилагането на параграф 5, буква а) и параграф 6 от настоящия член. Тези актове за изпълнение, които не се отнасят до точното определяне на равнището на приноса, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 2 от настоящата директива.

8. Държавите членки гарантират, че организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, създават система за разделно събиране на използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, независимо от тяхното естество, състава на техните материали, тяхното състояние, наименование, марка, търговска марка или произход, на територията на държавата членка, където те предоставят тези продукти на пазара за първи път. Системата за разделно събиране:

а) предлага на участниците, посочени в параграф 9, буква а), възможност за събиране на такива използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки и осигурява практическите мерки, необходими за събирането и транспортирането на такива използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, включително безплатното предоставяне на подходящи контейнери за събиране и транспортиране до пунктовете за събиране, които са част от системата за събиране на организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя;

б) осигурява безплатното събиране на такива използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, събирани чрез пунктовете за събиране, които са част от системата за събиране на организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, с честота, която е съобразена с обхванатата площ и обема на тези използвани и отпадъчни текстилни изделия, текстилни продукти и обувки, които обикновено се събират чрез тези пунктове за събиране;

в) осигурява безплатното събиране на образуваните от субекти на социалната икономика и от други участници отпадъци от такива текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, събрани чрез пунктове за събиране, които са част от системата за събиране на организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, по начин, координиран между организацията, компетентна в областта на отговорността на производителя, и субектите на социалната икономика и съответните други участници.

По отношение на всяко координиране между организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, продължава да се прилага законодателството на Съюза в областта на конкуренцията.

9. Държавите членки гарантират, че системата за събиране по параграф 8:

а) се състои от пунктове за събиране, създадени от организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, и от операторите по управление на отпадъците от тяхно име в сътрудничество с един или повече от следните участници: субекти на социалната икономика, търговци на дребно, публични органи или трети лица, които извършват от името на тези органи събиране на използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, и оператори на пунктове за доброволно събиране;

б) обхваща цялата територия на държавата членка, като се вземат предвид числеността и гъстотата на населението, очакваният обем на използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, достъпността и близостта до крайните ползватели, без да се ограничава до области, където събирането и последващото управление на тези продукти носи печалба;

в) поддържа трайно и технически осъществимо увеличаване на разделното събиране и съответно намаляване на събирането на смесени битови отпадъци от използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, въз основа на наличните добри практики.

10. Държавите членки гарантират, че организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, нямат право да откажат на местните публични органи, субектите на социалната икономика или на други оператори, осъществяващи повторна употреба, да участват в системата за разделно събиране, създадена съгласно параграф 8.

11. Без да се засягат параграф 8, букви а) и б) и параграф 9, буква а), държавите членки гарантират, че на субектите на социалната икономика е позволено да поддържат и управляват свои собствени отделни пунктове за събиране и че им се предоставя равно или преференциално третиране на мястото на пунктовете за разделно събиране. Държавите членки гарантират, че субектите на социалната икономика, които са част от системата за събиране в съответствие с параграф 9, буква а), не са задължени да предават събраните използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, на организацията, компетентна в областта на отговорността на производителя.

12. Държавите членки гарантират, че субектите на социалната икономика, които управляват свои собствени пунктове за разделно събиране в съответствие с параграф 11, подават поне веднъж годишно до компетентния орган информация за тегловното количество на разделно събраните използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, като уточняват:

а) тегловното количество, оценено като годно за повторна употреба, като се посочва, когато е възможно, изнесеното тегловно количество;

б) тегловното количество, предназначено за подготовка за повторна употреба и рециклиране, като когато има налична информация се посочва отделно рециклирането „от влакно до влакно“, и като се посочва, когато е възможно, изнесеното тегловно количество; и

в) тегловното количество, предназначено за друго оползотворяване или обезвреждане.

13. Чрез дерогация от параграф 12 държавите членки могат да освободят, частично или изцяло, субектите на социалната икономика от задължението да представят информацията по параграф 12, когато изпълнението на тези задължения за докладване би довело до непропорционална административна тежест за тези субекти.

14. Държавите членки гарантират, че в допълнение към информацията, посочена в член 8а, параграф 2, организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, предоставят на крайните ползватели следната информация относно устойчивото потребление, включително вариантите за втора употреба, повторната употреба и управлението след излизането от употреба на текстилните изделия и обувките по отношение на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, изброени в приложение IVв, които производителите предоставят на пазара за първи път:

а) ролята на крайните ползватели за приноса за предотвратяване на отпадъците, включително всички най-добри практики, по-специално чрез популяризиране на устойчиви модели на потребление и насърчаване на добрата грижа за продуктите по време на употреба;

б) наличните договорености за повторна употреба и поправка на текстилни изделия и обувки;

в) местоположението на пунктовете за събиране;

г) ролята на крайните ползватели за коректния принос към разделното събиране на използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, включително чрез даряване;

д) въздействието върху околната среда, човешкото здраве, както и върху социалните права и правата на човека на производството на текстилни изделия, по-специално на практиките на бързата мода и свързаното с нея потребление, на рециклирането и другото оползотворяване и обезвреждане, на неподходящото изхвърляне на отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, като нерегламентираното изхвърляне или изхвърляне в смесените битови отпадъци, както и стъпките, предприети за смекчаване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве.

15. Държавите членки гарантират, че организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, редовно предоставят информацията, посочена в параграф 14, както и че информацията е актуална и се предоставя чрез:

а) уебсайт или друго средство за електронна комуникация;

б) съобщения на обществено достъпни места и в пункта за събиране;

в) образователни програми, кампании за повишаване на осведомеността и дейности за ангажиране на общността;

г) поставяне на указателни табели на лесноразбираем език или езици за ползвателите и потребителите.

16. Когато в дадена държава членка на множество организации, компетентни в областта на отговорността на производителя, е възложено да изпълняват задълженията за разширена отговорност на производителя от името на производителите, държавите членки гарантират, че тези организации, компетентни в областта на отговорността на производителя, покриват цялата територия на държавата членка с цел да предоставят еднородно качество на обслужване от системата за разделно събиране на цялата територия за използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв.

Държавите членки определят компетентния орган или възлагат на независимо трето лице да наблюдава дали организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, изпълняват задълженията си по координиран начин и в съответствие с правото на Съюза в областта на конкуренцията. Държавите членки, в които само една организация, компетентна в областта на отговорността на производителя, е упълномощена да изпълнява задълженията за разширена отговорност на производителя от името на производителите, могат да определят компетентния орган или да възложат на независимо трето лице да наблюдава дали организацията, компетентна в областта на отговорността на производителя, изпълнява задълженията си в съответствие с правото на Съюза в областта на конкуренцията.

17. Държавите членки изискват от организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, да гарантират поверителността на данните, с които разполагат, по отношение на информацията, представляваща изключителна собственост на отделни производители, или на информацията, пряко свързана с отделни производители или с техни упълномощени представители.

18. Държавите членки гарантират, че организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, публикуват на своите уебсайтове в допълнение към информацията, посочена в член 8а, параграф 3, буква д):

а) поне веднъж годишно, при спазване на търговската и промишлената тайна, информация относно:

i) количеството, включително тегловното количество, на продуктите, предоставени на пазара за първи път;

ii) тегловното количество на разделното събираните използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, като отделно се посочват такива непродадени продукти;

iii) процентите на повторната употреба, подготовката за повторна употреба и рециклирането, като се уточнява отделно процентът на рециклиране „от влакно до влакно“, постигнати от организацията, компетентна в областта на отговорността на производителя;

iv) процентите на друго оползотворяване и обезвреждане; и

v) процентите на износа на използваните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, оценени като годни за повторна употреба, и износа на отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв;

б) информация относно процедурата за подбор на операторите по управление на отпадъците, избрани в съответствие с параграф 19.

19. Държавите членки гарантират, че организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, предвиждат прозрачна и недискриминационна процедура за подбор на операторите по управление на отпадъците въз основа на прозрачни критерии за възлагане, без да се създава непропорционална тежест за малките и средните предприятия, за да се осигурят:

а) услуги по управление на отпадъците от оператори по управление на отпадъците, посочени в параграф 9, буква а), и

б) последващо третиране на отпадъците.

20. Държавите членки гарантират, че организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, предоставят на годишна основа на компетентните органи информацията, посочена в параграф 18, букви а) и б), включително съответната информация, посочена в параграф 18, буква а), която се изисква на годишна основа от производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, предоставени за първи път на пазара. Държавите членки гарантират, че организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, посочват тегловното количество, когато се касае за информацията, посочена в параграф 18, буква а), точки iii), iv) и v).

Чрез дерогация от първата алинея на настоящия параграф държавите членки изискват от организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, по отношение на производители, които са предприятия, в които работят по-малко от 10 души и чиито годишен оборот и годишен счетоводен баланс не надвишават 2 милиона евро, да изискват от тези предприятия да представят на годишна основа само информацията, посочена в параграф 18, буква а), точка i).

Комисията изменя решения за изпълнение (ЕС) 2019/1004 [4]* и (ЕС) 2021/19 [5]* на Комисията, за да включи, в съответствие с член 37, параграф 7 от настоящата директива, информацията, посочена в първата алинея. Изменените актове за изпълнение се отнасят до:

а) информацията относно графиците за докладване;

б) спецификациите относно структурата и формàта на докладването на данни, за да се осигури за организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, еднородност, последователност и лесно консолидиране на данните.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 2.

Член 22г

Управление на текстилните отпадъци

1. Държавите членки гарантират, че инфраструктурата за събиране, товарене и разтоварване, транспортиране и складиране, както и другите дейности, включващи преработка на използвани текстилни изделия и на текстилни отпадъци, и последващите процеси по сортиране и третиране, са защитени от неблагоприятни метеорологични условия и потенциални източници на замърсяване, за да се предотвратят увреждането и кръстосаното замърсяване на събраните използвани текстилни изделия и текстилни отпадъци. Разделно събраните използвани текстилни изделия и текстилни отпадъци подлежат на професионална проверка в пункта за разделно събиране или в съоръжението за сортиране, за да се открият и отстранят нецелевите артикули или материали или вещества, които са потенциални източници на замърсяване.

2. Държавите членки гарантират, че използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, които се събират разделно, включително в съответствие с член 22в, параграфи 8 и 11, се считат за отпадъци при събирането.

По отношение на текстилните изделия, различни от продуктите, изброени в приложение IVв, както и на изхвърлени непродадени текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, държавите членки гарантират, че различните фракции текстилни материали и текстилни артикули се съхраняват отделно в точката на образуване на отпадъци, когато такова разделяне улеснява последващата повторна употреба, подготовката за повторна употреба или рециклирането, включително рециклирането „от влакно до влакно“, когато технологичният напредък позволява това. Това разделяне се извършва по икономически ефективен начин, за да се увеличат максимално оползотворяването на ресурсите и ползите за околната среда.

3. Чрез дерогация от параграф 2, използваните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, които се предават пряко от крайните ползватели и пряко се оценяват професионално като годни за повторна употреба в пункта за събиране от оператора, осъществяващ повторна употреба, или от субектите на социалната икономика, не се считат за отпадъци при събирането.

4. Държавите членки гарантират, че използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, които се събират разделно, включително в съответствие с член 22в, параграфи 8 и 11, се подлагат на дейности по сортиране, за да се осигури третирането им в съответствие с йерархията на отпадъците.

5. Държавите членки гарантират, че дейностите по сортиране на използваните и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, които се събират разделно, включително в съответствие с член 22в, параграфи 8 и 11, отговарят на следните изисквания:

а) дейността по сортиране е за получаване на текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки за повторна употреба и подготовка за повторна употреба, като се дава приоритет на местното сортиране, ако е целесъобразно, както и на местната повторна употреба;

б) при дейностите по сортиране за повторна употреба текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките се сортират с подходяща степен на детайлност, позволяваща сортиране изделие по изделие, при което фракциите, годни за директна повторна употреба, се разделят от тези, които трябва да бъдат подложени на допълнителна подготовка за повторна употреба, и се насочват към конкретен пазар за повторна употреба, като се прилагат актуални критерии за сортиране, относими за приемащия пазар;

в) изделията, които се оценяват като неподходящи за повторна употреба, се сортират за вторично производство и рециклиране, включително, когато технологичният напредък позволява — за рециклиране „от влакно до влакно“, с цел да се даде приоритет на вторичното производство пред рециклирането;

г) крайният продукт от дейностите по сортиране и последващо оползотворяване, предназначен за повторна употреба, отговаря на критериите, съгласно които престава да се смята за отпадък, както е посочено в член 6.

6. До 1 януари 2026 г. и на всеки пет години след това държавите членки извършват проучване на състава на събраните смесени битови отпадъци, за да определят дела на отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, ако е подходящо, в съответствие с кодовете по КН, посочени в приложение IVв. Държавите членки гарантират, че въз основа на получената информация компетентните органи могат да изискват от организациите, компетентни в областта на отговорността на производителя, да предприемат коригиращи действия за увеличаване на мрежата си от пунктове за събиране и да провеждат информационни кампании в съответствие с член 22в, параграфи 14 и 15. Държавите членки гарантират, че резултатите от тези проучвания са публично достъпни.

7. Държавите членки гарантират, че с цел разграничаване между използваните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, оценени като годни за повторна употреба, и отпадъчните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, превозваните използвани текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, оценени като годни за повторна употреба, за които се подозира, че са отпадъци, могат да бъдат проверявани от компетентните органи на държавите членки за съответствие с минималните изисквания, посочени в параграфи 8 и 9, за превозите на използвани текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, оценени като годни за повторна употреба и наблюдавани съответно.

8. Държавите членки гарантират, че организираните на професионална основа превози на използвани текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, оценени като годни за повторна употреба, отговарят на минималните изисквания за водене на документация, посочени в параграф 9, и са придружени най-малко от следната информация:

а) копие на фактурата и договора, свързани с продажбата или прехвърлянето на собствеността на текстилните изделия, свързаните с текстил продукти и обувките, в които се посочва, че те са предназначени за директна повторна употреба и че са годни за директна повторна употреба;

б) доказателства за предварително извършена дейност по сортиране или пряка професионална оценка за годност за повторна употреба, в съответствие с настоящия член, и когато има такива, критериите, приети съгласно член 6, параграф 2, под формата на копие от документацията за всяка бала от пратката и протокол, съдържащ цялата информация с документацията съгласно параграф 9 от настоящия член;

в) декларация от физическото или юридическото лице, което е във владение на използваните текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, оценени като годни за повторна употреба, и организира на професионална основа транспортирането на използваните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, оценени като годни за повторна употреба, че нито един от материалите в пратката не представлява отпадък съгласно определението в член 3, параграф 1.

Държавите членки гарантират, че превозите, посочени в първата алинея от настоящия параграф, са защитени по подходящ начин от вреди по време на транспортиране, товарене и разтоварване, по-специално чрез достатъчно опаковане и подходящо подреждане на товара, като по този начин се запазят целостта и качеството на текстилните изделия за повторна употреба по време на целия транспортен процес.

9. Държавите членки гарантират, че превозите на използваните текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, оценени като годни за повторна употреба, отговарят на следните минимални изисквания за водене на документация:

а) документацията за дейностите по сортиране, за пряката професионална оценка като годни за повторна употреба или за подготовката за повторна употреба е прикрепена надеждно, но не за постоянно върху опаковката;

б) документацията съдържа следната информация:

i) описание на артикула или артикулите, включени в балата, в което е отразена най-подробната детайлност на сортиране, на която текстилните артикули са били подложени по време на дейностите по сортиране или подготовка за повторна употреба, като тип дрехи, размер, цвят, пол, състав на материалите, както и всякакви други имащи отношение характеристики, допринасящи за ефикасна повторна употреба;

ii) името и адреса на дружеството, което отговаря за окончателното сортиране или подготовка за повторна употреба.

10. Държавите членки гарантират, че когато компетентните органи или органите, участващи в инспекциите, заподозрат, че предвидена пратка с използвани текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, оценени като годни за повторна употреба, представлява отпадъци, разходите за подходящите анализи, проверки и съхранение на използваните текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, оценени като годни за повторна употреба, за които се подозира, че са отпадъци, могат да бъдат начислявани на производителите на текстилни изделия, свързани с текстил продукти или обувки, изброени в приложение IVв, на трети страни, действащи от тяхно име, или на други лица, организиращи превоза.

([1])* Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 г. относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (ОВ L 256, 7.9.1987 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

([2])* Директива (ЕС) 2025/1892 на Европейския парламент и на Съвета от 10 септември 2025 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците (ОВ L, 2025/1892, 26.9.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/1892/oj).

([3])* Регламент (ЕС) 2019/1150 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за насърчаване на справедливост и прозрачност за бизнес ползвателите на посреднически онлайн услуги (ОВ L 186, 11.7.2019 г., стр. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj).

([4])* Решение за изпълнение (ЕС) 2019/1004 на Комисията от 7 юни 2019 г. за установяване на правила за изчисляване, проверка и докладване на данни относно отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и за отмяна на Решение за изпълнение С(2012) 2384 на Комисията (ОВ L 163, 20.6.2019 г., стр. 66, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2019/1004/oj).

([5])* Решение за изпълнение (ЕС) 2021/19 на Комисията от 18 декември 2020 г. за определяне на обща методика и формат за докладване относно повторната употреба в съответствие с Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 10, 12.1.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/19/oj).“

8) В член 29 параграф 2а се заменя със следното:

„2а. Държавите членки приемат специални програми за предотвратяване на хранителните отпадъци, които могат да бъдат представени като част от техните програми за предотвратяване на отпадъците.“

9) Вмъква се следният член:

„*Член 29а*

Програми за предотвратяване на хранителните отпадъци

1. Държавите членки оценяват и адаптират своите програми за предотвратяване на хранителните отпадъци с оглед постигане на целите, предвидени в член 9а, параграф 4. Тези програми съдържат най-малко мерките, посочени в член 9, параграф 1 и член 9а, параграф 1, и когато е приложимо, мерките, изброени в приложения IV и IVa, и се съобщават на Комисията до 17 октомври 2027 година.

2. Всяка държава членка определя компетентните органи, отговарящи за координирането на мерките за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци, посочени в член 9а, параграф 1, прилагани с цел постигане на целите, посочени в член 9а, параграф 4, и съответно информира Комисията до 17 януари 2026 година. Впоследствие Комисията публикува тази информация на съответния уебсайт.“

10) Член 37 се изменя, както следва:

а) в параграф 3 първата алинея се заменя със следното:

„Всяка година държавите членки съобщават на Европейската агенция за околната среда данните относно изпълнението на член 9, параграф 4 и данните, посочени в член 22в, параграф 12, член 22в, параграф 18, буква а) и член 22в, параграф 20. Всяка година държавите членки съобщават на Комисията данните относно изпълнението на член 9а, параграф 2.“;

б) вмъква се следният параграф:

„5а. Държавите членки оповестяват публично докладите за проверка на качеството, свързани с член 9а, параграф 2, след като преценят дали оповестяването би засегнало защитата на поверителна търговска информация.“;

в) параграф 7 се заменя със следното:

„7. Комисията приема актове за изпълнение за установяване на формàта, в който се докладват данните, посочени в параграфи 1, 3, 4 и 5 от настоящия член. За целите на докладването на данни относно прилагането на член 11, параграф 2, букви а) и б) държавите членки използват формàта, установен в Решение за изпълнение на Комисията от 18 април 2012 г. относно въпросника към докладите на държавите членки за прилагането на Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно отпадъците. За целите на докладването на данни относно хранителните отпадъци, при разработването на формàта за докладване на данни се взема предвид методиката, разработена в съответствие с член 9а, параграф 3. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 39, параграф 2 от настоящата директива.“

11) Член 38а се изменя, както следва:

а) параграфи 2 и 3 се заменят със следното:

„2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 7, параграф 1, член 9а, параграф 3, член 11а, параграф 10, член 27, параграфи 1 и 4 и член 38, параграфи 2 и 3, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 4 юли 2018 г. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 22а, параграф 5, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 17 април 2027 година. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 7, параграф 1, член 9а, параграф 3, член 11а, параграф 10, член 22а, параграф 5, член 27, параграфи 1 и 4 и член 38, параграфи 2 и 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.“;

б) параграф 6 се заменя със следното:

„6. Делегиран акт, приет съгласно член 7, параграф 1, член 9а, параграф 3, член 11а, параграф 10, член 22а, параграф 5, член 27, параграфи 1 и 4 и член 38, параграфи 2 и 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.“

12) В член 41 се добавя следната алинея:

„От 17 април 2029 година членове 22а, 22б, 22в и 22 г. се прилагат за предприятията, в които работят по-малко от 10 души и чиито годишен оборот и годишен счетоводен баланс не надвишават 2 милиона евро.“

13) Вмъква се следният член:

„*Член 41а*

Преглед

До 31 декември 2029 г. Комисията извършва оценка на настоящата директива и на Директива 1999/31/ЕО. В оценката, *inter alia*, се оценяват също:

а) ефективността на финансовата и организационната отговорност на схемите за разширена отговорност на производителя за текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки, изброени в приложение IVв, установени съгласно настоящата директива за покриване на разходите, произтичащи от прилагането на изискванията, определени в настоящата директива, включително оценка на възможността за изискване на финансов принос от операторите, извършващи повторна употреба с търговска цел, по-специално от по-големите оператори;

б) възможността за определяне на цели за предотвратяване, събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на текстилни отпадъци;

в) възможността за въвеждане на предварително сортиране на смесените битови отпадъци, за да се предотврати това отпадъците, които могат да бъдат оползотворени за подготовка за повторна употреба или рециклиране, да бъдат изпратени за изгаряне или обезвреждане в депа за отпадъци.

Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад с констатациите от оценката. Когато е целесъобразно, докладът се придружава от законодателно предложение.“

14) Текстът в приложението към настоящата директива се вмъква като приложение IVв.

Член 2

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 17 юни 2027 година. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 3

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на 10 септември 2025 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	M. BJERRE

ПРИЛОЖЕНИЕ

„ПРИЛОЖЕНИЕ IVв

ПРОДУКТИ, КОИТО ПОПАДАТ В ОБХВАТА НА РАЗШИРЕНАТА ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ТЕКСТИЛНИ ИЗДЕЛИЯ, СВЪРЗАНИ С ТЕКСТИЛ ПРОДУКТИ И ОБУВКИ

Част I

Текстилни продукти и текстилни облекла, и допълнения (аксесоари) за облекла за битова употреба или други употреби, когато тези продукти са сходни по естество и състав с тези за битова употреба, които попадат в обхвата на член 22а

Код по КН	Описание
61 — всички изброени в главата кодове	Облекла и допълнения за облекла, трикотажни или плетени
62 — всички изброени в главата кодове	Облекла и допълнения за облекла, трикотажни или плетени
6301	Одеяла (с изключение на 6301 10 00)
6302	Спално бельо, покривки и кърпи за маса, за тоалет или за кухня
6303	Пердета, завеси и щори за вътрешно обзавеждане; драперии и волани за легла
6304	Други артикули за обзавеждане, с изключение на тези от № 9404
6309	Артикули и облекла, употребявани
6504	Шапки, плетени или изработени чрез съединяване на ленти от всякакви материали, дори гарнирани
6505	Шапки от трикотаж или конфекционирани от дантели, филц или други текстилни продукти, на парчета (но не на ленти), дори гарнирани; мрежи и филета за коса от всякакви материали, дори гарнирани

Част II

Обувки и облекла, и допълнения (аксесоари) за облекла за битова употреба или други употреби, когато тези продукти са сходни по естество и състав с тези за битова употреба, чийто основен състав не е текстил, които попадат в обхвата на член 22а

Код по КН	Описание
4203	Облекла и допълнения към облеклото, от естествена или възстановена кожа (с изключение на облекла и допълнения за облекла, и техните части, и артикулите от глава 95, напр. кори, защитаващи тибията, маски за фехтовка)
6401	Непромокаеми обувки с външни ходила и горна част от каучук или пластмаси, чиято горна част не е свързана с външното ходило чрез шиене или нитове, пирони, винтове, цапфи или подобни приспособления, нито е образувана от различни части, сглобени по същите начини

Код по КН	Описание
6402	Други обувки с външни ходила и горна част от каучук или пластмаси
6403	Обувки с външни ходила от каучук, от пластмаси, от естествена или възстановена кожа и горна част от естествена кожа
6404	Обувки с външни ходила от каучук, пластмаси, естествена или възстановена кожа и горна част от текстилни материали
6405	Други обувки“.